

Maekoj teamta ji'ojteka'u

*Ju'u Joan yee babatoowame, jum bweka pa'aku
jinabakawamta weetua*

¹ Liojta tu'i nok lutu'uria inim naateka
ji'ojtewa. Ini'i weeme intok, Liojta usi betana
nooka, ju'u Jesukrijto' teamtatchi.

² Bat naataka ju'u Isa'iajtuka'u, Liojta betana
noktuawakame, inika'a inien weenemta a'
teuwaak, intok a' ji'ojtek, inen jiakai:

Senuk epat weenemta, intok epat a' lutu'uria
ya'anemta ne epat na'a bittuabae, ti jiia
ju'u Lios.

Juna'a intok, ju'u yoemra enchi bat mabetneeme,
eewas, bem jiapsim bem tu'utene'
betchi'bo, ameu nokbae.

³ Ju'u jiawai bweka pa'aku chaipo benasi
machine:

“Juka' achaita, a'abo weyemta, enchim mabetne'
betchi'bo, aawas enchim jiapsim tu'utekai,
juka' ka tu'i weyemta su'u toja'em”, ti jiiak.

⁴ Inien a' weye'po, ju'u Joan yee babatoowame,
juna'a junen ama yeu yepsak, bweka pa'aku,
intok Liojtau bicha bem emo jiapsi kuaktanamta
ameu teuwaak. Intok bem ka tu'uwa ya'arim
betana, aet emo jiokoitune' betchi'bo, ket ameu
nookak, intok inen auka, bem batoowatune'po
amani.

⁵ Junaman intok, Jurea bwiara betana, bwe'u
jo'ara Jerusalen tea'po betana, a' jikkaji betchi'bo,
juebenaka aman emo nau tojak, ju'u Joantawi.

Intok a' noka'po aman a' jikkajaka bem jiapsipo a' sualekai. Junama'a batwe Joran tea'po emo batoowatebok; bem ka tu'uwa ya'arim Liojtau bicha am teuwaakai.

⁶ Ini'i Joan teame kameyo boa ausu'lik supe ya'arimpo kobakan; beata wikosakan. A' bwa'ee'u waka wo'ochim benaekan, intok juka' mumu ba'awata je'een.

⁷ Intok ameu nokaka inen jiiak:

—Chukula senu a'abo yebijne, juna'a tua Liojta betana utte'akai. Ne intok, ka neu lutu'uriatu maisi maachi, kia au kom pokteka, a' bocha wikiawam in a' woitariane'po amani.

⁸ Ne intok —ti jiiia ju'u Joan—, kia lautipo betchi'bo, ba'ammea ne enchim batoowa, taa juna'a, Liojta tu'u jiapsi emot autuane —ti jiiia.

Jesujta batoowawaka'po

⁹ Jesus intok, juname'e taewaimmet, senu ili jo'ara Nasaret tea'po betana, bwia Kalilea' tea'po katekame, juna'abo tana, Joan yee babatoowamtau aman yepsak. Intok aapo ket batwe Joran tea'po batoowatuk.

¹⁰ Intok junama'a batwepo, ba'apo yeu simsuka, sep, juka' teekata, na'ikim au a' etapolaata benasi bichak ju'u Joan. Intok juka' Liojta tu'u jiapsi, wokkoita benasi, aet ko'om yejtesusekamta bichak.

¹¹ Intok juna'abo, teeka betana, jiawai aman ko'om yuumak, inen jiiakai:

—Empo ju'u in yoemia —ti jiiia—, tua in nake'u, intok etana in allea'u, tu'isi net aayuk —ti jiamta jikkajituk.

*Jun bebeje'erita Jesujta ka tu'ik a'
ya'atuabaeka'eaka'po*

¹² Junama'a sepsu, ju'u Liojta tu'u jiapsi, mekka bicha, senu bweka pa'ariau bicha a' weene' betchi'bo, junuen a' jiapsipo a' eetuak juka' Jesujta.

¹³ Juna'a Krijto intok, woi taka taewaimpo tajtia, junama'a bweka pa'aku, aapola aanek. Ju'u yoo bebeje'eri, Satanaj teame intok, ka tu'ik a' yaa i'akai, a' utte'a jooriaka, au yepsaka ama aamak aanen. Pocho'oku ka nanau machik yoawara ame naat aanen ketchia. Intok Liojta sawe'um, ankelesim teame, a' ania betchi'bo ama aamak aanen.

*Jesus, juka' Liojta betana aet a' tekil makri'u bo'o
jooia taite*

¹⁴ Juka' Joan yee babatoowamta, ya'uraapo eta'ituko, aet chukula, ju'u Jesus, Kalileom bwiarau yepsak. Junama'a intok, juka' Liojta nok lutu'uriata a' teuwa simen.

¹⁵ Intok:

—Taewaim yuma'asuk —tiaka—, Liojta amet yee saune' betchi'bo —ti jiia ju'u Jesus—. Inia betchi'bo —tiia—, enchim ka tu'uwa ya'arim ka intok am bo'o jooriaka, Liojta tu'i nok lutu'uriata suale'em —ti jiia.

Jesus, jume' naiki kuchuleom aamak am kat i'a

¹⁶ Junama'a intok, Kalilea' tea'po, intok bawe naat weamaka, woi yoemem ama bichak, emo sairakame. Juka' Simo' teamta intok juka' Antej teamta bichak. Juname'e intok, kuchum yeu

baubaekai, bem jite'im ba'au jimaalataka ama aanen. Bwe'ituk kuchuleomtukan.

¹⁷ Junammeu intok ju'u Jesus inen jiiak:

—Nemak ne enchim kat i'a —tiia—. Bwe'ituk ta'abwi tekilta ne enchim joo i'a. Bwe'ituk yoemrata, bem jinne'utune' betchi'bo, enchim ne ameu nok i'a —ti ameu jiiak ju'u Jesus.

¹⁸ Juname'e intok, bem ae tekipanoa'uta, kia ama wo'otaka, sep Jesujtamak sajak.

¹⁹ Junama'a intok, che' a bichau jeela weyeka ju'u Jesus, juchi jume' woi yoemem bichak, emo sairakame, Jakoobo' teamta, Sebereo' teamta u'usi, intok juka' a' sairawata Joan teamta bichak. Intok kuta kanoat jikat jokame, intok bem jite'im cha'abwammeu yepsak.

²⁰ Jesus intok sep junammeu, aapo'imak am katne' betchi'bo ket ameu nookak. Juname'e intok, bem achaiwata, Sebereo' teamta, intok a' tekipanoareommak nau, jum barkopo to'o sajaka, Jesujtamak sajak.

Senu yoeme, bebeje'eri ka tu'i jiapsita a' jiapsipo jipue'u

²¹ Si'ime nau, bwe'u jo'ara Capernau' tea'u yajak. Junama'a intok, sabala ta'apo beja, Liojta yo'ori betchi'bo intok Liojtau bicha nok betchi'bo, jum juriom nau emo totoja'po, bwe'u kariwi kibakeka ju'u Jesus, ama yee majta taitek.

²² Juname'e intok, Jesujta yee majtaka'ut, tu'isim a' sum eiyaak. Bwe'ituk aapo ju'u Jesus, yee a' majta'ue, seenu, yo'o lutu'uriakamta benasi ameu nookak, intok ka jume' bem maejtom ama'a yee majta'um benasia.

²³ Junaman lautipo intok, bwe'u karipo nau emo totojiwa'po, senu yoeme aman yeu yepsak, bebeje'eri jiapsita a' jiapsipo aet aneo, ka tu'isa'a eetua'u.

²⁴ Juna'a intok, chai nokpo, inen au jiiak:

—Empo Jesus —ti jiiia—, bwe'u jo'ara Nasaret tea'po jo'aakame, jitasa empo itomak lutu'uriak —ta' temaek—. Empo jumak ka amma'ali itomak a'abo bo'o jooseka weye ja'ani —ta' temaek—. Ette ju'unea, Liojta betana em tu'u jiapsi usiarituka'po —ti jiiia.

²⁵ Taa ju'u Jesus, junae bebeje'erita ka tu'i jiapsita, yoemta jiapsipo wajiwa katekamta nok yaatituak.

—Junue yoem jiapsipo em kateka'po yeu weye'e —tau jiiak.

²⁶ Junak intok, junaka'a yoemta, ju'u bebeje'eri jiapsi aet ane'u, tu'isi utte'aka a' takaawata au yootuak, intok aet yeu weepatchi, kusisi a' chachaituak.

²⁷ Si'ime ama aneme intok, Jesujta yaaka'uta bichaka a' sum eiyaak. Juname'e intok a' bichaka, inen nau jiu japtek:

—Jitasa tua ini'i —ti nau jiu japtek—. Bemela wemta itom bittuabae, intok utte'akamta nooka. Intok juka' bebeje'eri jiapsitaka juni'i, a' nesawe'po aman auk.

²⁸ Intok junama'a naateka, aapo'ik Jesujta a jita joa'apo aman, jum bwiara Kalilea' tea'po, si'imekut ju'uneyya japteak.

Jesus, Simo' teamta jamut ase'ebwawa, au a' inne'etetuak

²⁹ Junama'a nau emo totojiwa'po yeu sikaa, Simo' teamta intok Antej teamta jo'au bicha sikaa, junaman kibakek ju'u Jesus. Ju'u intok Jakoobo' teame, intok ju'u Joan teame aamak kaaten ketchia.

³⁰ Ju'u Simo' teamta jamut ase'ebwawa intok, tu'isi taji weheka, ama bo'okan. Intok a' ko'okoe'po aman, Jesujtau sep nokwak.

³¹ Juna'a intok, mampo a' bwiseka, a' yechak. Ju'u taji wechia intok, sep a' su'u tojak. Sep intok am ji'ibworria taitek.

Jesus, juebenam ko'okoeme emo am inne'etetuak

³² Intok kuptisuko, intok ju'ubwa ta'ata aman wetchuko, jume' ko'okoeme aman au yeu tojiwan, Jesujtawi. Intok jume' bebeje'eri jiapsim bem jiapsimpo jipueme, au tojiwan.

³³ Intok junama'a bwe'u jo'arapo jo'akame, batte si'ime au jeela, aman au yajak, puetawi.

³⁴ Intok junama'a juebenam, ka nanau machi ko'okoakame, emo am ine'etetuak. Intok ket junalensu, jume' bem jiapsimpo juka' bebeje'erita betana ka tu'im jiapsekame, pa'akun yeu am bepriak, intok kaita am noktuak. Bwe'itukim aet ju'uncan.

Jesus, jum bwiara Kalilea' tea'po jinabaka

³⁵ Juchi yokoriapo, tu'isi ketwoo tana, matchuu, yejteka ju'u Jesus, kaabeta ane'u bicha, ili mekka'ekun bicha siika. Junama'a intok Liotau bicha nookak.

³⁶ Ju'u Simo' teame intok jume' aamak rejteme, aet chukula a' jariubaeka yeu sajak.

³⁷ A' teak intok inen au jiiak:

—Juebenaka intok, aman enchi jaiwa —tau jiiak.

³⁸ Taa ju'u Jesus, inen ameu jiiak:

—Omot, ta'abwi jo'arammeu bicha te saka'ane —tameu jiiak—, Liojta nokta in ama nokne' betchi'bo. Bwe'ituk inia betchi'bo ne a'abo yebijla —ti jiiu ju'u Jesus.

³⁹ Juna'a intok, Kalilea bwiarat si'imekut naj weyeka, emo nau totojiwaka ama emo majtawa'apo, ama ameu yepsaka, juka' Liojta nokta ameu teuwaak. Intok jume'e bem jiapsimpo juka' ka tu'ik, bebeje'eri jiapsekame, pa'akun yeu am bepriak.

Jesus juka' senuk sa'awakamta, ka a jittotumta au a' ine'etetuak

⁴⁰ Senu intok, jita'e juni'i ka a yoremta taka sa'awakai, ama Jesujtau yepsak. Intok aapo'ik bichapo tonommea kikteka, chikti a' jiapsie au ujbwanaka:

—Achai —ti jia—, in takapo, juka' sa'awata, empo junen ea'ateko, a' yore'etueane —ti au jiiak.

⁴¹ Ju'u Jesus intok, a' jiapsipo tu'isi a' jijiokoleka:

—Jeewi —tau jiiak—. Yore'enee'e —tau jiaka, a' takawapo aet mamtek.

⁴² Juna'a intok, sep takaapo tu'ireak.

⁴³⁻⁴⁴ Ju'u Jesus intok, kaabetau a' etejo saeka au nokaka, inen au jiiak:

—Tua kaabetau em etejone'po aman, aet emo suua'e. Taa che'a juni san, jume'e bem te'opopo ama tekiata makritaka, ameu yo'o ya'arimmeu aman ameu sika, em taka sa'awata, a' yore'etuawaka'po aman, ama junammeu a'

etejo'e. Intok Moisejtuka'uta nesaulatuka'po aman aune'e, em taka sa'awata a' tu'uteituka'po aman, jume' ama tekiakame, bem aet ju'uneene' betchi'bo.

Intok inen au jiaka, a' simtuak.

⁴⁵Taa juna'a intok, aman sika, si'imekut, si'imemmeu nas a' etejo taitek. Intok inia betchi'bo san, ju'u Jesus, bwere jo'arammeu, ka witti a aman kibaken. Taa che'a juni'i, bwere jo'aram mayoat, pa'ariat tatawan. Junama'a intok, si'imekut betana, yoemra ama au nau yaajan.

2

Jesus, ka au takaa yekamta, au a' ine'etetuk

¹Ka jaiki taewaita simsuko, intok aet chukula, bwe'u jo'ara Kaperna'o tea'u yeu yepsak ju'u Jesus. Junama'a intok, senu jo'arapo, ama a' ane'epo ju'uneyyatuk.

²Junama'a intok, tu'isi juebenaka ama yajak. Jo'arapo wajiwa ka ama jak kiaka juni'i, pa'akun yeu tajti tapunisi ama aanen. Jesus intok, juka' Liojta nok lutu'uriata ameu teuwaaka ama aanen.

³Junak intok, senu yoeme, lo'itaka, a' takaawata ka a yekamta, naikika nau, aapo'ik Jesujtau bicha, chikti a' jipetekwamak, a' pu'ateka kaaten.

⁴Junak intok, juebena yoemrata ama tapunisi ane' betchi'bo, intok ka a aman kimukai, juka' ko'okoemta, kari jikat a' nuk ja'amukamme. Junak intok, junama'a bepa, juka' karita

wojoktaka, juka' ko'okoemta, chikti a' jipetekwamak, Jesujtau ko'om teekak.

⁵ Junak intok ju'u Jesus, junuen aneme bichaka, intok bem jiapsimpo, tua a' sualeme ju'uneyyaka, ko'okoemtau inen jiiak:

—Jeewi, in yoemia —tiia—, si'imeta waka'a ka tu'ik em ya'ari'ut, aete'e jiokoiri'e —ti au jiiak.

⁶ Junama'a intok, bem maejtomtaka, waate ama jookan. Intok Jesujta junuen jiamta jikkajaka, bem jiapsipo inen emo eetuan:

⁷ “Jaisaaka tua ini'i inen jia Liojta bepa au yo'o jooa,” inien jiakai. “Bwe'ituk ka kia jabe juni'i, juka' ka tu'uwa ya'arita a yetet a' jiokoe. Taa ju'u Lios jiba a yetet a' jiokoe”, tian.

⁸ Jesus intok sep inien bem ea'uta bem jiapsipo amet a' ju'uneyyaka inen ameu jiu taitek:

—Jaisa betchi'bo eme'e, enchim jiapsipo inien emo eetua

⁹ Ju'u ko'okoemtau, jaisa ne au jia'atek beja, ne tu'isi au jiu ean: “Em ka tu'uwa ya'arita betana'e jiokori'e”, ti ne au jia'ateko, oo: “Yejteka, juka' em jipetekta nau lopoktaka, bamsea, em weebae'u bicha weye”, ti ne au jia'ateko Intok inie wooi weemta betchi'bo, jitasa che'a ka neu obiachi ean

¹⁰ Taa i'an ne enchim a' ju'uneyya'ii'a, Lios utte'awata net a' ayu'upo amani, intok, aapo'ik Liojta betana in usiwaituka'po aman, neu lutu'uria, ka tu'uwata ya'alame in a am jiokoine' betchi'bo.

Junak intok, lo'itaka intok a' takaawata ka a yekamtau inen jiiak:

11 —Inepone eu nooka, kikteka, juka' em jipetekta nau ropoktaka, em jo'au bicha weye'e, ti ne eu jiia.

12 Juna'a intok, ama aneme, si'imem bichapo, sep kikteka, a' jipetekwata nau ropoktaka, bempo'im nasuk aman yeu siika. Juname'e intok, tu'isi a' suum eiyaaka taawak. Intok Liojta, tu'uwa noktae teuwa japtaka, inen jiian:

—Jakwoo juni'i, inien yeu simlamta te kee bichan —tim jiian.

Jesus, juka' Lebi' teamta, aamak a' wee ii'a

13 Jesus, junama'a yeu sika intok, bawe mayoau bicha siika. Intok juebena yoemra aman au nau yajak. Junak intok, aapo, Liojta nok lutu'luriata am majtan.

14 Junama'a intok, che'a bichau jeela weyekasu, senu yoemta, Lebi' teamta ama bichak. Junaka'a intok, ju'u Alpeo' teame a' u'usekan. Ini'i Lebi' teame intok, ya'uraapo betana ama saiwaka, juka' tomita, ya'uraata ae beje'etuaanaamtae, junaka'a, aapo ju'u Lebi' teame, nau a' totojituawan. Jesus intok, aapo'iku inen jiiak:

—Nemak weye'e —ti au jiiak.

Juna'a intok, a' kateka'po, kikteka, sep Jesujtamak siika.

15 Chukula intok, ju'u Lebi' teamta jo'aapo, ju'u Jesus, a' majta'ummak nau, juna'e jo'aapo ama ji'ibwan. Waate intok, juna'a Lebi' teamta benasi, ya'uraapo saiwaka, jiba junaka'a tekilta joame, ket aman au yajak. Intok jume' ka tu'uwata bo'o jooriame, juebenaka ket ama aanen. Intok si'ime

nau, junama'a Jesujta ji'ibwa'po ama aamak nau jookan. Bwe'ituk juebenaka Jesujtamak rejten.

¹⁶ Jume' intok, bem maejtom, inime'e junen, jume' wate juriom, paiseom teammak nau eame, inime'esan, Jesujta, ya'uraapo tekiakamtamak, intok ka tu'isi anemmak a' ji'ibwamta bichaka, Jesujta majtimmeu inenim jiiak:

—Jaisaaka tua, ju'u enchim majtame, jume' ka tu'isi anemmak ji'ibwa, intok jume' ya'uraapo saiwaka a' tekiakammak ji'ibwa —ti am temaek.

¹⁷ Jesus intok, inien am jiao am jikkajaka, inen ameu jiu taitek:

—Jume' tu'ik takaaka, ka ko'okoeme, kaachin juka' yee jijittomta waatane. Taa ju'u ko'okoeme ala a' waatane, juka' yee jijittomta. Inienpo aman san, nejpone a'abo ne yebijla, jume' ka tu'isi aulammeu nok betchi'bo, bem jinne'umtune' betchi'bo. Bwe'ituk jume' jaibu tu'isi jiapsame, juname'e, lutu'uriata bo'o jooria.

Jesus, Liojta yo'ori betchi'bo, ka ji'ibwawamta betana temaiwa

¹⁸ Jume' Joan yee babatoowamta majtala'um, intok jume' waate juriom, bem junuen a' suale' betchi'bo, paiseompo ta'eewame, juname'e taewaimmet, ka jiji'ibwan. Junuen aneka, Liojta emo yo'orituan. Junak intok, waate, Jesujtau sajak intok a' temaek:

—Jaisaakai —tiian—, jume' paiseom teame, intok Joan yee babatoowamta majta'um, inime'e taewaimmetchi, Liojta yo'ori betchi'bo, ka jiji'ibwa —tim a' temaek—. Taa jume' em majtim, ka inien a' bo'o jooria —ti jiakai.

19 Jesus intok, inen ameu jiiak:

—Jaisa jujupwaa'u, intok jiji'ibwa'po, jume' junaman nunuritaka, ama aneme, jaisa ka alleaka, ka aman ji'ibwane ja'ani Ka junuen weye. Bwe'ituk junako, ju'u jubeme, au sioktuane. Che'a juni san, juka' jubemta ketuni ama aneo, alleaka aamak eaka, ji'ibwane —tiia—.

20 Taa chukula ket —tiia ju'u Jesus—, taewaim yuma'ane —tiia—, juka' jubemta kaabetuko, junak intok, siokrimmea ka ji'ibwane.

21 'Inien a' wee'po san —tiia ju'u Jesus—, kaabe ju'u bemela tajo'orim, moera tajo'orimmet jitcha'abwabaane. Bwe'ituk baksiapat, ju'u bemela tajo'orim, si'imeta nau wikeka, jume' tajo'o moeram nau wikeka, am siutane.

22 Inien a' wee'po san ketchia, intok kia jabe juni'i, juka' pa'asi ba'awata, bemelasi ya'ata, bea boosa ya'aripo, ju'u moerapo, kaachin ama a' to'obaeka'eene. Bwe'ituk ama'a to'aaka'ateko, ju'u bea, a' moeratuka' betchi'bo, lauti siutane. Junak intok ju'u pa'asi ba'awa wo'otine, intok kia ju'u bea juni'i, nasontune.

Jume' Jesujta majta'um, yum jo'e taewaet, tiikom kauta

23 Jesus intok, sabala ta'apo, yum jo'e taewaet, tiikom, jaibu wake'epo aman weyen. Jume' a' majta'um intok, aamak kateme, juka' tiikom kautakai, am biitakai, am bwa'een.

24 Waate juriom, paiseompo emo teuwaame, intok junuen aneme bichaka, Jesujtau inen jiiian:

—Jume' em majta'um bicha'e —ti au jiiian—.
Sabala ta'apo, kaitat mammawaka, Lioj

waatiawa'a taewaituko juni'i, inime'e inien aane
—tiian.

²⁵⁻²⁶ Jesus intok inen am yoopnak:

—Jaisa eme'e, jum Liojta ji'osia ji'ojteimpo ka'a nokla ja'ani, juka' Labiituka'uta a' yaaka'uta Bwe'ituk, aapo ju'u Labii' teame, tebaurekai, intok jume' aamak rejteme juni'i. Junak intok ju'u Abiatar teame junaman tekiakamtau ama yo'otukan. Ju'u Labii' teame, aman karipo, Liojta aman yo'oriwa'po kibakek. Kariu kibakeka, intok jume' paanim, ama tekiakame bwaa'ea'um, ju'u Labiit am bwa'aka, intok ka aapola jiba am bwa'aka, taa ket jume' aamak rejteme am miikak.

²⁷ 'Junuen a' wee'po san, ju'u sabala taewai, yum jo'e taewaita Lios a' ju'unaktela, yoemtau tu'uwaitune' betchi'bo, aet yum jo'ekai. Taa ju'u taewai, ka yee utte'a jooria.

²⁸ Inia betchi'bo san, nejpo, emo benasi yoemtaka juni'i, yee a sawe, yum jo'e taewait juka' bem a bo'o jooria'po amani.

3

Ju'u o'ou, mam waklame

¹ Juname'e taewaimmet, jum juriom emo nau totojiwa'u kariu kibakek. Junama'a intok, senu o'ou ama katekan, wepul takana mam wakiatakai.

² Sabala taewaituka'po aman intok, junaka'a jitto machiaka, jume' ama aneme junuen, Jesujta suuan, junuen a' ayuk juni'i, sep a' na'atejobaeka ean.

³ Junak intok ju'u Jesus junae yoemta, waki mamakamtau:

—A'abo neu sikaa, in bichapo kikte'e —ti au jiiak.

⁴Junak intok ju'u Jesus, si'imemmeu inen nattemaek:

—Sabala ta'apo, jitasa che'a tu'i ean, tu'uwata yeteu joowame, oo ka tu'uwata Oo senuk me'etune'po, oo senuk jinne'utune'po.

Taa junuen a' jiao intok, ka wotti tawawak.

⁵Jesus intok, si'imem, ka alleaka naj bitchun. Intok bem namakak jiapseka' betchi'bo, au sioktuak. Junae yoemtau intok, wakiak mamakamtau inen jiiak:

—Em mamam rutukta'e —ti au jiiak.

Juna'a intok, a' mamawam rutuktak. Intok sep tu'ureak.

⁶Taa jume' waate juriom, bem junuen a' suale' betchi'bo, paiseompo ta'eewame, inime'e junen, junama'a yeu sajaka, jume' erorianom teammak nau eaka, emo nau tojaka, nau wepul lutu'uriata ya'abaekai, Jesujta jachin juni'i a' bwiseka, bem a' me'ene' betchi'bo.

Juebena yoemra, jum bwe'u bau ba'a bwikola aane

⁷Taa ju'u Jesus intok, a' majta'ummak nau, baweu bicha siika. Intok Kalilea' bwiaraapo jo'aakame aamak sajak. Intok ket junalensu, Jurea bwiaraapo jo'aakame ketchia.

⁸Intok ket jiba junalensu, bwe'u jo'arapo Jerusalenpo jo'aakame. Intok Tiiro' tea'po jo'aakame. Intok Siron tea'po jo'aakame. Intok Irumea bwiaraapo jo'aakame. Intok waate, batwe Joranta beaj jo'aakame. Inime'e junen, si'ime, suum watchisi machik a' joa'apo aman a'

ju'uneyyaka, juna'abo, si'imekut betana,
juebenaka ama au nau yajak, Jesujtawi.

⁹ Junama'asan, juebena yoemrata ama au nau
yaja' betchi'bo, intok ka ama nau a' pitta i'aka, a'
majta'ummeu inen jiiak:

—Juka' kuta kanoata, junama'a ba'apo
bo'okamta, mayoau jeela rukta'em —ti ameu
jiiak, ama ja'amubaekai.

¹⁰ Bwe'ituk aapo ju'u Jesus, junama'a jaibu
juebenam emo inne'etetalatukan. Intok jume'
waate, ko'okoeka, ama aneka, kia aet mamte
betchi'bo, nat emo yuu'an, intok aapo'ik bat batte
ba'au ko'om a' taben.

¹¹ Intok inen ket ama yeu siika, jume' bebeje'eri
eerita, bem jiapsimpo amet aneme, juname'e
junen, juka' Jesujta bichaka, aapo'ik bichapo
tonommea jajapten. Jume' bebeje'eri jiapsim
intok, inien am chaituak:

—Empo juna'a, Liojta usiwai —tim jiiian.

¹² Taa ju'u Jesus intok, a' jabetuka'po ka'a
ju'uneyyatune' betchi'bo, kuttipo ameu nookak.

*Ju'u Jesus, jume' woj mamni ama wooim, Aamak a'
rejti i'a'um yeu pu'a*

¹³ Aet chukula intok, senu kawiu, jika pa'ariau
bicha siika. Intok junaman kateka, ameu
chaitebok, jume' a' majta'um, yeu a'
pu'ala'ummewi. Juname'e intok aman au yajak.

¹⁴ Junama'a aapo'ik mak nau an betchi'bo,
intok aet chukula juka' Liojta nok lutu'uriata bem
a' nok sakane' betchi'bo, aet a' tekil maknee'um,
woj mamni ama wooim yeu pu'ak, ju'u Jesus.

¹⁵ Junak intoko, utte'awata amet autuak, bebeje'eri jiapsi eerita, bem jiapsipo amet aneme, pa'akun yeu am bepriane' betchi'bo.

¹⁶ Juname'e intok inen teakan. Seenu, Simo' tea. Junaka'a intok, Peeom a' teatuak.

¹⁷ Jume' watem team intok, iiyime juname'em. Jakoobo' teame, Sebereo' teamta u'usi. Intok a' sailuawa, ju'u Joan teame. Juname'e ket ta'abwim teatuak. Ebreo nokpo nokwame. Juname'e intok, Bo'aneerjim tea. Jiak noki u' juchi a' kuaktitik intok teekapo yuku ru'uti jiame, ti jiubae.

¹⁸ Intok ju'u Antej teame. Intok ju'u Jeriipe' teame. Intok Battome' teame. Intok ju'u Mateo' teame. Intok ju'u Tomaj teame. Intok ket Alpeo' teamta u'usi, Jakoobo' teame. Intok ju'u Tareo' teame. Intok senu Simo' teame, kananiita' teammak nau eame.

¹⁹ Intok ju'u Juuras Ijkarioote' teame, ju'u chukula a' nenkineeme.

Liojta tu'u jiapsiwa jaana jiawaawa'po

²⁰ Junak intok a' jo'awawi yeu yepsak. Taa junama'a a' aneo intok, tu'isi juebenaka ama au nau yajak. Aapo intok, kia ammea ka ji'ibwan.

²¹ Taa jume' Jesujta wawaekame, intok, inien a' jikkajaka, aman a' aneo au sajaka, ama yeu a' wikbaen, "ka'a suatula", ti jiakai.

²² Waate ket ama aanen, maejtompo ta'eewame, Jerusalen tea'a betana. Juname'e ket inen jiian:

—Juka' yo'o bebeje'eri jiapsi e'eri aet ane'e
—tiian. Juna'a eeri intok, bem nokpo,
Be'elsebuupo ta'eewan.

Intok ket inen jiian:

—Yo'o bebeje'eritamak a' lutu'uriak —tiian—. Kiali'ikun junae utte'awatae, jume' bem jiapsimpo jume' waate bebeje'eri e'eerim yetet ane'um, yeu am bepria —tiian.

²³ Jesus intok, juname'e maejtommeu chaiteboka:

—Jaisa i'an —tiia—, aapo ju'u yoo bebeje'eri, Satanaj teame, aapo au yeu bepbaanee ja'ani —ti am temaek—. Ka junuentune —tiia.

Junak intok, ta'abwi weemtau a' tammachiaka inen ameu jiiak:

²⁴ —Kia wa'a senu bwiaaraapo, si'ime ama nau jo'aakame, nasuk aman emo na'ikimteko, intok nau nassuabae'eteko, juname'e, ka binwatukasu, kaita'po tawane —tiia—.

²⁵ Intok ket jiba junalensu, jume' wepul jo'arapo nau jo'aaka, intok emo ee beje'eteko, juname'e ka a nau jiapsine —tiia—.

²⁶ Inien san beja, ju'u yoo bebeje'eri, Satanaj teame, jaisa i'an aapo jume' ka tu'i jiapsi eerim, aapo'ik attearim, jaisa am beje'eka anne. Bwe'ituk aapo ju'u Satanaj teame junuen anne'eteko, kaachin am saune —tiia.

Junak intok:

²⁷ —Kia jabe juni'i —tiia—, jo'arapo wajiwa aman jita etbwabaeka ama kibake'eteko, taa ju'u intok, ama jo'aakame, utte'aka'ateko, intok ama ane'eteko, ju'u ama jita etbwabaeme, kaita a' u'uraane. Taa kia juka' ama jo'aakamta a' sumaka'ateko, junak ala, a jita ama etbwane —tiia—. Inepone, ju'u o'outa, utte'akamta sumakamta benasi ne maachi.

28 'Inepo intok, lutula we'epo ne inien ne emou jiia, batte si'ime wa'a ka tu'uwa ya'arime, a jiokoitu. Intok juka' bat naataka, Liojtat jaana jiuwamta juni'i, a amet jiokoitu.

29 Taa juka' ka tu'uwa ya'arita, senu weemta jiba ka a aet yee jiokoitu, waka'a Liojta tu'u jiapsiwata jaana a' jiawaanaa'u. Bwe'ituk inien wa'a jaana a' jiawaakame, jiba yuu betchi'bo ka a aet jiokoitune.

30 Jesus inien ameu nookak, bwe'ituk bempo juka' bebeje'eri jiapsi eerita, jaiti machik aet ane'etiakai, tiian.

Ju'u Jesujta aewa, intok jume' a' ou sailam

31 A' aewa, intok a' sailawam ama yajaka, pa'aku japteka, aman au chaitebok.

32 Intok jume' che'a Jesujtau jeela jokame, inen au jiiak:

—Ju'u em maala, intok jume' em sailam, pa'akun ja'abweka, eu chaitebo —tim au jiiian.

33 Taa ju'u Jesus intok inen am yoopnak:

—Jabesa ju'u in maala intok, jabesa jume' in sailam —ti am temaek.

34 Junak intok, si'imem, ae nape konila jokame naj bitchuka inen jiiak:

—Inime'e juname'e, jume' in aem, intok jume' nemak werim.

35 Bwe'ituk si'ime juka'a, in achaita ea'apo aman aneme, juname'e nemak werimtune. Oo ne ket a' ae rokne.

4

Etleotat nokaka, yee ae a' majtabae'u

¹ Intok juchi wee'po, bawe mayoat aneka, yee majtataitek. Intok tu'isi bu'uuka aman au nau yajak. Intok bu'uuraata ama ane' betchi'bo, utte'atukan, kuta kanoat, bawepo bo'okamtat, jikau a' ja'amune'po. Aapo intok, ama jikat katekan. Ju'u bu'uura intok, pa'akun tana, bawe mayoat ja'abwekan.

² Aapo intok ju'u Jesus, intok, ta'abwi weemtau a' tammachiaka, juebena weemta am majtan. Intok am majtaka, inen ameu jiiak:

³ —Nech'e'm jikkaja —ti ameu jiiak—. Senu yoeme, echimuta etbaeka, a' wasau bichaa siika.

⁴ Junama'a wajpo intok, senu wok bo'ota bo'oka'po, ju'u echimu, waate ama yojtek. Wikichim intok junaka'a sep bwa'aka —tiia—.

⁵ Omot intok, tetata auka'po ket ju'u wate echimu ama yojtek. Junama'a intok, ka mekka ko'om a' bwalkoeka' betchi'bo —tiia—, ju'u echimu ama yojtekame sep siwek. Taa ka mekka ko'om a' nawatuka' betchi'bo,

⁶ ta'ata unnaa utte'aka aet yejteka' betchi'bo, sep waakek —tiia—.

⁷ Waate echimu intok, juya, unnaa wichaka'po yojtek. Juna'a juya intok, junae echimu siwekamtamak nau yo'otuka, a' chouyaka, intok ka'a takatuak.

⁸ Ju'u wate echimu intok, tua tu'i bwiaapo yojtekame, juna'a, siweka intok yo'otuka, yu'in taakak. Jum wepul sako etwaka'po, jichupaka, senu taka ama woj mamni sakom toboktituk. Omot intok, wepul sako etwaka'po, jichupaka, baji taka sakom toboktituk. Omot intok, wepul sako etwaka'po, jichupaka, mamni taka sakom

toboktituk.

⁹ Intok inika'a weemta ameu noksuka, aet chukula inen ameu jiiak:

—A' mammatebaeme, a' mammatene —ti ameu jiiak.

¹⁰ Chukula intok, bempola tawaka, jume' woj mamni ama woim, yeu a' pu'ala'um aamak ama tawakame, intok jume' waate, che'a aamak eame, ameu a' teuwaaka'uta betana a' temai japtek, jitat a' noka'apo.

¹¹ Ju'u Jesus intok, inen am yoopnak:

—Inepone enchim a' ju'uneyyatuala, juka' Liojta che'a a' nesawamta betana weyemta, aapo'ik atteata, juka' bat naataka, ka aet ju'uneyyawa'utachi. Taa jume' waate, jume' ka aet emo ju'uneetuabaemcha aneme, inimmeu, juna'a si'ime weeme, ta'abwiku a' tammachiaka ameu teuwaawa.

¹² Tu'isi bem a' bichaka juni'i, ka a' mammatene' betchi'bo. Intok kia juka' nokta jikkajaka juni'i, ka a aet ju'uneene' betchi'bo, intok Liojtau bicha ka emo jiapsi kuaktane' betchi'bo. Intok junuen bem ka tu'uwa ya'arim amet jiokoitune' betchi'bo.

¹³ Junak intok, inien ameu jiiak:

—Jaisa eme'e juni'i ka aet ju'uneak, ju'ubwa in emou teuwaaka'utachi, ju'u a' teuwa'ut Junuentuka'ateko intok, jaisa tua, juka' ta'abwi weemta, jita'u a' tammachiaka, emou a' nokwako, jaisa tua a aet ju'uneene

¹⁴ Ju'u bachiata echame, Liojta tu'u nok lutu'uriata yeteu a' teuwaamta benasi mamachi.

15 Bwe'ituk waate yoemra aane, juna'a echimu, bo'ot yejtekamta benasi maachi. Liojta noki jikkajaka, taa chukula a' jikkajisuko, namakak bem jiapseka' betchi'bo, ju'u Satanaj teame, ameu yepsaka, juka' nok lutu'uriata, Liojta betana weyemta, aawas a' koptituane.

16 Ju'u bwia intok, tetakamta betana in nokaka'u, si'ime wame'e, Liojta nokta jikkajaka, alleaka a' sualeme benasi maachi.

17 Intok bem jiapsipo ka binwa aet eeneeme, juname'e, taa bem omtawaa'uta ju'uneyya taiteko, emo a' rojiktatuaka, sep a' su'u tojibaeka eene.

18-19 Juyata, wichakamta betana in emou nokaka'u intok, ju'u bachia ama wajiwa yojtekame, inime'e junen wame'e inim bwiapo aukamta che'a emo naktuame, yu'in tomita waatame, emo ae alleetuabaekai, Liojta nok lutu'uriata bepa a' waatakai. Inia betchi'bo san, inim bwiapo, ju'u Liojta nok lutu'uria, kaita amet a' autua, juka' jiapsitau tu'uwatunemta.

20 Taa waate, juka' Liojta nok lutu'uriata jikkajakame, intok a' mabetaka, bem jiapsipo a' tawaakame, intok Liojtau bicha jiba emo eetuame. Inime'e junen, juname'e, wa'a bachia, tu'i bwiapo yojteka, intok yu'in bachiakamta benasi maachi. Inime'e junen, Liojta nok lutu'uriat jiapseka, a' tekipanoa. Waate intok, kia juka' bachiata, we'epulaim, senu taka ama woj mamni bachiakamta benasi maachi. Wate intok, juka' bachiata, we'epulaim, baji taka bachiakamta benasi maachi. Wate intok, juka' bachiata, we'epulaim, mamni taka bachiakamta

benasi maachi.

Si'ime ju'u ka aet ju'uneewame, yeu bwijtunee

²¹ Intok ket, inien san beja:

—Kia jabetaka juni'i —ti ameu jiiak—, a' jo'awapo wajiwa tachiriatunemta jinukame, juna'a, kaachin, bwe'u waata betuk wajiwa a' mana'abaane. Intok kia a' bobo'obetuk juni'i, kaachin ae tuk a' mana'abaane. Taa che'a juni san, jikat a' mana'ane, tu'isi a' tachiriane' betchi'bo.

²² Bwe'ituk wa'a che'a bat naataka, ka ju'uneyyawa'u, a ae emo jiapsi jinne'uwame, oo ju'u si'ime ka a aet ju'uneetume, juna'a si'ime, chukula ju'uneyyatune.

²³ In noksuka'ut, aet marmatebaeme, aet mammatene, ju'u a' teuwa'utchi.

²⁴ Taa ket inen ameu jiiak:

—Juka' enchim jikkajaka'uta, tu'isi em aet suuaka, a' jikkajine. Bwe'ituk Liojta, tua a' waata'po aman, junuen aet jiapseka a' bo'o jooria'ateko, ju'u Lios ket junuen, juka' emou tu'inee'uta, emou a' autuane. Intok kia jaarekisia em a' maktune, eme'e a' mammateme.

²⁵ Bwe'ituk, ju'u che'a a' marmatekame, Liojta betana, che'a juni'i aet ju'uneetuanaa. Taa intok, ju'u ka aet marmatekame, kia juka' iliikik a' marmateka'ut juni'i, aawas a' koptituanaa.

Ju'u bachia yo'otukamtat nokaka, yee ae a' majta'u

²⁶ Intok naa buusti, tiia:

—Ket inien bena, ju'u Liojta utte'awa nesauta kateka'po betana ju'u lutu'uria weyeme —tiia—.

Senu yoemta, bwiapo, echimuta wo'otaka'a benasia mamachi —tiia—.

²⁷ Juna'a intok, tukaaria yumak, kotne. Intok taewaita yumak, yejtene. Ju'u echimu intok, aapola bwiapo basiune. Intok yo'otune. Aapo'ik juka' o'outa ka ju'uneao juni'i —tiia—.

²⁸ Bwe'ituk ju'u bwia, a' utte'aka'po aman, juka' echimuta, ama a' wo'otawaka'uta, a' babasiuyaa. Juna'a intok tiiko, kia beja bat siulatune. Chukula intok moane. Chukula intok sewane. Intok sep jeela bachiataitine.

²⁹ Juka' etta, wakeo intok, a' chuktaneeme au kima'atune. Bwe'ituk jichupawaa'u taewaitune.

Ju'u mojtaasa bachiata nokaka, yee ae a' majta'u

³⁰ Intok ket inen ameu jiaan:

—Liojta utte'a nesawamta, ama naa buusti, jita ta'abwikuusa tua, te a' tammachiane —ti am temaek—.

³¹ Juna'a ala inen maachi, mojtaasa bachiatau ta'a tammachiane. Bwe'ituk juna'a, si'ime bachiata junama'a bwiapo etwamta bepa che'a amma'ali beletchi.

³² Taa chukula, jaibu etrituko, siweka, yo'otuka, intok junama'a si'ime juyata bepa, che'a bwe'uusi yo'otuka, na'ikim nassa'akariane. Wikichim juni'i, a ama tosatene.

Jesus, yee majtabaeka, ta'abwi weemtat nokakai yee ae majtan

³³ Intok juebena weemta, ka nanau machikue, bem a aet ju'uneene'ut ameu nookan.

³⁴ Intok bu'uraatau, jita ameu teuwaabae'eteko juni'i, ta'abwi machilaatau a' tammachiaka ameu

a' nookan. Taa chukula, jume' a' woj mamni ama wooimmeu, a' majta'ummeu, junaka'a weemta machisi ameu a' teuwaan.

Ju'u Jesus, juka' jekata cha'atutua. Intok bawe buaktiam cha'atutua

³⁵ Intok jiba junae taewait, kuptisuko, a' majta'ummeu inen jiiak:

—Inie bawe ba'ata waetana bicha te katne —ti ameu jiiak.

³⁶ Intok juka' bu'uu yoemrata, ama anemta to'o sikaa, intok jiba junama'a kuta kanoapo, bem ane'epo, omot bicham bawet bo'o joo japtek. Intok ket waate ama aanen, wate kuta kanoammetchi. Juname'e intok ket aamak sajak.

³⁷ Intok tu'isi bwe'uusi jejekak. Intok jume' bawe biaktiam, kuta kanoapo wajiwa am beban. Intok che'ewasu ba'ae tapunan.

³⁸ Aapo intok ju'u Jesus, kuta kanoapo, amapo, bwe'u tajo'orim nat ropoktimmet bo'oka, kotchimen. A' majta'um intok a' busaka:

—Rabii —tim au jiiak—. Jaisa, abe inim itom kokko'u juni'i, empo kia kaachin emo eetua ja'ani —tim a' temaek.

³⁹ Junak intok sep busak, ju'u Jesus, intok yejteka, jekatau:

—Yaate'e —ti au jiiak.

Bawetau intok ket junalensu:

—Yanti cha'atu'e —ti au jiiak.

Junak intok, ju'u jeeka cha'atuk. Aet chukula intok si'ime, yanti taawak.

⁴⁰ Jesus intok bempo'immeu inen jiiak:

—Jaisaaka eme'e, unnaa emo majjaitua —ti am temaek—. Jaisa eme'e, enchim jiapsipo, Liojtat ka yoem'ea —ti am temaek.

⁴¹ Juname'e intok, tu'isim a' suum eiyaka taawak. Intok inenim jiaan:

—Ini'i intok, jabetakasa tua Kia ju'u jekataka juni'i, intok kia ju'u bawetaka juni'i, aapo'ik nesaweka'po aman auk —tiaan.

5

Ju'u yoeme, bwiara Kalaara' tea'po jomeme, bebeje'eri ka tu'i jiapsi e'eerim, a' jiapsipo jipueme

¹ Intok sekka'ana bawe betana, bwiara Kalaara' tea'po yajak.

² Aapo Jesus intok, kuta kanoapo yeu siika, junama'a intok senu yoeme, kokkoarim ma'ari'po jiba a'aneka, intok bebeje'eri ka tu'i jiapsi eerita a' jiapsipo aet aneka, Jesujtau yeu sikaa, a' nankek.

³ Juna'a intok, kokkoarim ma'ari kari ya'arim jiba jojo'an. Intok kia sisi'iwok wikiam ya'arimmea juni'i, ka a suma'atun.

⁴ Bwe'ituk jue benasia, sisi'iwok wikiammea, intok mampo ae a' suma'im susumawan. Intok mampo yee ammea susumammea chatchaawan. Taa juname'e wikiam intok, aapo a' utte'awammea am chuk chuktan. Intok mampo ae a' suma'im juni'i, chuk chukti wiiken. Intok kia jabe juni'i ka'a yu'een.

⁵ Juna'a intok, tukaariat intok taewait naa buusti, kaupo jiba chai sisimen. Intok kokkoarim ma'ari'po jiba weaman. Intok tetammea jiba ko'okosi au joo sisimen.

⁶ Intok Jesujta mekka'ekut bichaka, au tajtia buiteka, au tonommea kikteka, a' yo'ori taitek.

⁷ Junak intok ju'u bebeje'eri jiapsi, aet wajiwa aneme, kusisi inien a' chaituak:

—Jesus —tiia—, Lios, si'imem bepa yo'orisi machik u'usi —tiia—. Jitasa empo nemak lutu'uriak. Liojta betchi'bo eu ne ujbwana, ka bat ko'okosi em nee ya'ane' betchi'bo —ti au jiiak.

⁸ Bwe'ituk ju'u Jesus, inen jaibu au jiulatukan:

—Empo, bebeje'eri ka tu'i jiapsi, inie yoemta jiapsipo wajiwa betana yeu weye'e —ti au jiulatukan.

⁹ Jesus intok, junau, ka tu'i jiapsitau:

—Jaisa empo teak —ti a' temaek.

Juna'a intok, inen a' yoopnak:

—Bu'uuraapo te ta'eewa, bwe'ituk tu'isi juebenate —ti a' yoopnak. Bem nokpo intok, Lejionpo ta'eewan.

¹⁰ Junak intok juname'e bebeje'eri, ka tu'i jiapsi e'eri, tu'isim Jesujtau jikot jiaka am au ujbwana, junama'a bwiaaraapo pa'akun mekka bicha ka bem yeu beeptune' betchi'bo.

¹¹ Junama'a intok, senu kawiu jeela, kowim tu'isi juebenaka ama ji'ibwa sasakan.

¹² Juname'e si'ime intok, bebeje'eri jiapsi ka tu'i e'eri, Jesujtau tu'isi jikot jiaka, au ujbwanan:

—Juname'e kowimmeu itom bittua'e, amet itom kimune' betchi'bo —ti au jiaikai.

¹³ Junak intok ju'u Jesus junen ameu a' chupak. Juname'e ka tu'i jiapsi eeri intok, junae yoem jiapsitat yeu sajaka, juname'e kowi jiapsimmet kiimuk. Juname'e intok wooi miil kowimtukan.

Intok si'ime, kau bemte'utchi, luula tenneka, baweu ko'om watteka, ama am kokkok.

¹⁴ Jume' intok, am suuame, junama'a yeu tenneka, wasampo bem ama wa'am kate'epo, a' etejo sasakan, intok bwe'u jo'arau yeu yajaka, ket junuen a' lutu'uria yaak. Junama'a jo'aakame intok, aman bicha yeu sajaka, aman a' bit betchi'bo, intok jita ama yeu sika'apo aman aet ju'uneebokai.

¹⁵ Intok Jesujtau yajaka, waka'a bat naataka juebena bebeje'erita ka tu'u jiapsi eerita a' jiapsipo wajiwa aet anemta, tu'isi supetuaritaka, yuma'isi suakamtam ama bichak. Intok aet emo jiapsi womtak.

¹⁶ Intok jume' waate ama aneme, bat naataka juka' bebeje'eri jiapsi ka tu'i eeriakamta, jachin au yeu a' sika'apo aman, junammeu a' etejon. Intok kowimmeu, jachin ameu yeu a' sika'apo juni'i, ket bempo'immeu a' etejok.

¹⁷ Junak intok, si'ime jume' ama jo'aakame, Jesujtau ujbwan japtok, junama'a bem bwiaaraapo betana, pa'akun bicha yeu a' weene' betchi'bo.

¹⁸ Junak intok juka' Jesujta, kuta kanoau a' ja'amubaa, ju'u bat naataka juka' bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeriakamta, junammea jiokot au bichaka'u, juna'a, Jesujtau ujbwanan, aamak weeboekai.

¹⁹ Taa ju'u Jesus ka junen e'eak:

—Em jo'au bicha siime —ti au jiiak—. Liojta, juka' tu'uwata enchi a' ya'ariaka'po aman, intok tua enchi a' jijiokoloka'po aman, am etejoriane —ti au jiiak.

²⁰ Junak intok juna'a, sep siika, intok Lekaapolij tea'po, juka' Jesujta, tu'uwata au a' yaaka'po aman, intok tua a' jijiokoloka'po aman, naas a' etejo taitek. Junama'a jo'aakame intok, tu'isi a' suum e'eiyaak.

Jairo' teamta maarabeu jaisa au yeu sika'apo, intok ju'u senu jamut, Jesujta supemmet mamtekame

²¹ Jesus intok, juchi kuta kanoapo, jiba junama'a bawepo, omot bicha yeu sikaa, omot yeu yepsak. Junama'a intok, bawe mayoau jeela a' aneo, tu'isi juebenaka ama au nau yajak.

²² Junama'a intok, seenu, juriom emo nau totojiwaka'po, ama yo'o ya'arime, intok Jairo' teakai. Juna'a ama Jesujtau bicha yeu sikaa, au yepsaka, au tonommea kikteka,

²³ tu'isi au ujbwanak:

—Ju'u in maara, unnaa ko'okoe, intok abe muuke —ti au jiiian—. Empo aman au sikaa, aet mamte'e, tiia. Bwe'ituk junuentuka'ateko, juna'a, au inne'eteka, jiapsine —ti au jiiak.

²⁴ Jesus intok aamak siika. Junak intok, juebena yoemra aamak sajaka, nasuk a' weeyaka, kia nau a' pitta sakan.

²⁵ Junama'a intok, senu jamut, woj mamni ama wooi wasuktiapo, ojbota jiba wo'otan.

²⁶ Intok juebena yee jijittome a' jittolatukan. Intok si'imeta a' jipue'uta amet wiutak. Intok kia junuentaka juni'i, yu'in eewamta kaita jajamek. Che'a juni'i, ka tu'i simen.

²⁷ Intok Jesujta ama ane'e betana ju'uneyyaka, juebena yoemrata ama ane'epo, nasuk aman

kibakeka, Jesujtau amatana au yepsaka, a' supewammet mamtek.

²⁸ Bwe'ituk inen au eetuan: “Kia ne a' supewammet mamteka'ateko juni'i, ino ne ine'etenee”, ti au eetuak.

²⁹ Junak intok junama'a lautipo, ju'u ojbo sep cha'atuk. Intok junae ko'okoata betana au a' inne'eteka'po aman, a' takaawata tu'isi maisi a' inne'an.

³⁰ Junak intok, ju'u Jesus, senuku tu'uwatunemta aapo'ik takaapo yeu simlatau ju'uneyyaka, bu'uu yoemratau bicha kuakteka, inen ameu nattemaek:

—Jabesa ju'u in supemmet mamtekame —ti ameu nattemaek.

³¹ A' majta'um intok, inen au jiiak:

—Empo yekaka ju'unea, yoemrata tu'isi enchi nau pitta'po, intok: “Jabetasa junen em supemmet, et mamteka'po”, nattemae ja'ani.

³² Aapo intok, ju'u Jesus, nape konila, si'imem naj bitchutaitek, ju'uneebaekai, jabeta aet mamteka'po.

³³ Junak intok ju'u jamut, au yoakai, intok au majjaituaka, jachin au yeu simla'po aman, ju'uneakai, Jesujtau yepsaka, aapo'ik bichapo, tonommea kikteka, aapo'iku au yeu bwiseka, au nookan Jesujtawi.

³⁴ Junak intok ju'u Jesus inen au jiiak:

—In jamut yoemia —tita—, em a' suale' betchi'bo, emo ine'etela'e. Kaachin eaka weene. Intok inia em ko'okoata betana emo ine'etelatakai —ti au jiiak.

³⁵ Ket junuen a' nokaosu, ju'u yo'o ya'arime, Jairo' teamta jo'aa betana, waate ama au yajak, inien jiakai:

—Em mara muukuk —tim au jiiian—. Kat intok inika'a yee majtamta suate bicha —tiiian.

³⁶ Taa ju'u Jesus inien jiuwamta jikkajaka, yo'o ya'aritaui Jairo' teamtau, inen jiiak:

—Kate'e jachin emo eetua'e —ti au jiiak—. Net yoem'ea'e —ti au jiiak.

³⁷ Intok kaabeta intok aamak wee'ii'ak, taa juka' Peo' teamta jiba intok juka' Jakoobo' teamta, intok juka' Joanta, Jakoobo' teamta saira.

³⁸ Junak intok, juriom emo nau totojiwa'po betana, ju'u ama yo'o ya'arimta jo'apo yepsak. Intok juebenammeu, bwanaka, te'inemmeu yepsak.

³⁹ Jesus ameu kibakeka, inen ameu jiiak:

—Jaisa em aulamtaka, ama butti jiiia —ti am temaek—. Ju'u usi jamut ala, kia beja kotche, taa ka mukia —ti ameu jiiak.

⁴⁰ Junuen a' jiao intok, juebenaka kiala'a atbwaka, jak wa'am a' eeyan. Junak intok, aapo ju'u Jesus, pa'akun bicha si'imem yeu beebaka, usi jamutta bo'okau, a' malawata intok a' japchiwata, intok aamak rejteme, wajiwa bicha am nunuk.

⁴¹ Junaka'a usi jamutta intok, mampo bwiseka:

—Taliita kuumi —ti au te'eka.

Ini'i noki intok, kuaktituk, inen jiubae: “Usi jamut, eu ne junen jiiia, enchi ne yejtesae”, ti jiubae ini'i nooki.

⁴² Juna'a usi jamut intok, sep yejteka, naj weetaitek. Bwe'ituk woj mamni ama wooi

wasukten. Inia weemta betana intok, jume' ama aneka a' bichame, bem jiapsipo, tu'isi a' suum e'eiyaak.

⁴³Taa ju'u Jesus intok, tu'isi ameu ujbwanaka, kaabeta a' ju'uneyyane' betchi'bo, kaabeta am etejoriasaen. Intok juka' usi jamutta a' ji'ibwatuanesaen.

6

Jesus, jum ili bwe'u jo'ara, Nasaret tea'po aane

¹Jesus intok, junama'a yeu sikaa, tua a' bwiarau, ama a' yo'otuka'po yeu yepsak. A' majta'um intok, aamak aman yajak.

²Intok juka' sabala taewata yumako, Liojta yo'ori betchi'bo, intok Liojtau nok betchi'bo, jume' juriom nau totojiwa'po yepsaka, ju'u Jesus, yee majtataitek. Juebenaka intok a' jikkajaka, a' suum eiyaan, intok inenim jiakai:

—Jaksa tua, ini'i, inika'a weemta ta'aak. Intok jita koba suawasa ini'i aet ayuka'u. Intok juka' suum watchisi machik, jaisa tua aneka, a' jooa.

³Jaisa ini'i ka juna'a, yoem kapinteota u'usi, intok Maria' teaka a' ou'asoak. Intok a' sailawaim si'ime inim itomak aane. Ju'u Jakoobo' teame, intok ju'u Jose' teame. Intok ju'u Juraj teame. Intok ju'u Simo' teame. Inime'e si'ime inim itomak aane. Intok ket a' jamut waiwam si'ime inim itomak aane, tiian.

Intok si'ime jume' ama aneme, ae tana, jaana emo eetuak.

⁴Taa ju'u Jesus intok, inen ameu jiiak:

—Kia jabe juni'i, Liojta betana weyemta a' ju'uneyyatuawame, yeteu a' teuwaane' betchi'bo.

Juna'a, jak juni'i a' ane'epo, a' noka'u betana, yo'oriwaka, jikkajitune. Taa tua a' bwiaaraapo a' jome'epo, intok jiba a' ta'eewa'po, intok kia a' jo'awa'po juni'i, junama'a jiba, a' noka'u betana ka eeyatune, intok ka jikkajitune.

⁵ Junama'a intok, bem ka'a sualbae' betchi'bo, juka' suum watchisi machik, tu'isi jita a' joa'uta, junama'a ka'a yaak. Taa jume' ili ama jaikim, ama ko'okoeme jiba, amet mamteka, emo am inne'etetuak.

⁶ Intok jume' ka'a sualeme betana, aapo ju'u Jesus, tu'isi am suum eiyaaka taawak, bem ka'a sualbae' betchi'bo. Bwe'ituk bempo ka'a sualen.

Ju'u Jesus, jume' a' majtiwam, na'ikim am bittuak, bem jinabakane' betchi'bo

Intok junama'a ka bwere jo'aram be'ekatana weamaka, yee majta sisimen.

⁷ Intok jume' woj mamni ama wooi, a' majta'ummeu chaiteboka, na'ikim wowoim nau, naj bittuak. Intok jume' bebeje'eri ka tu'i jiapsi e'erita bem jiapsipo wajiwa aneme juni'i, yeu am bepriane' betchi'bo, utte'ata amet autuak.

⁸ Intok bem bo'o joone' betchi'bo, tebe kutam jiba, mampo am machu'utisaen. Intok kaita intok am weeyaasaen. Kia tomita juni'i, kaita am weeyaasae. Intok kia bo'ot bem bwa'anee'u juni'i, ka'am weeyaasae. Intok jita pu'aktita juni'i, ka'am weeya'ii'a.

⁹ Intok bea'abochampo wokteka jiba am bo'o joosaen. Intok bem supenee'uta, ka nat wooi a'anaata am weeyaasaen.

¹⁰ Intok ket inen ameu jiiak:

—Enchim bo'o joa'po, jak bwere jo'arau enchim yaja'po, senu a' jo'apo enchim nunuka'ateko, ama jiji'ibwa betchi'bo, intok ama tutto' betchi'bo, junama'a jo'aapo jiba tawaane'em, enchim ama anbae'po tajtia.

¹¹ Intok kia jak bwere jo'arapo juni'i, junama'a ka mabetbaawa'ateko, intok enchim noka'uta, ka'a jikkajibaawao, junama'a yeu sajaka, kia juka' ama bwia to'ochiata, enchim wokpo ama emot chu'aktekamta, ama emo wok tatake'em, ka tu'isi bem aula'po aman, bem a' ju'uneyyane' betchi'bo. Inien san beja, inien ne emou jiia, Liojta yee aet ya'uraa bittuane'uta taewaita yumako, juna'a jo'ara, che'a jiokot au bitne, intok bettesi che'a au aune, ju'u bwe'u jo'ara Sorooma' teamta bepa, intok ju'u bwe'u jo'ara Komoora' teamta bepa.

¹² Juname'e a' majtim intok, junama'a yeu sajaka, yoemrata, juka' ka tu'ik, ka intok bem a' bo'o jooriane' betchi'bo, Liojta nok lutu'uriata am majta sakan.

¹³ Intok jume' bebeje'eri, ka tu'i jiapsi e'erita, bem jiapsipo amet aneme, juebenam junuen, pa'akun yeu am bepriak. Intok jume' kia ko'okoeme, oliibo'ouwo takata, aseite ya'arita'e amet bemtaka, emo am inne'etetuan.

Juka' Joan yee babatoowamta, jaisa a' mukuka'po

¹⁴ Ju'u yo'o ya'ari Eroorej teame intok, juka' Jesujta a jita a' joa'apo aman, si'imekut a' ju'uneyyawa' betchi'bo, a' jikkajak. Junak intok juna'a yo'o ya'ari Eroorej teame:

—A' Joan yee babatoowame —ti jiian—, bat naataka inien, yee babatoowasukame —ti jiian—.

Taa i'an kokkolam nasuk a' jiabijtelatuka' betchi'bo, Liojta betana utte'awae, suum watchisi machik a' jooa.

¹⁵ Waate intok:

—A' Eliaj teame —ti jiiian.

Wate intok:

—Liojta betana noktuawame'e —tiiian—, oo waate, bat naataka jume' Liojta betana a'abo bittuarimpo a' weye'e —tiiian.

¹⁶ Ju'u Eroorej teame intok, inien jiuwamta jikkajaka, aapo inen jiiak:

—Ini'i ju'u Joan yee babatoowame, in koba chuktateboka'u. Kokkolam nasuk jiabijtelatuka, inim weama —tiiian.

¹⁷ Bwe'ituk jiba aapo ju'u Eroorej teame, Joan yee babatoowamta nesawek, ya'uraata ye'eta'po a' eta'anesaikai. Ju'u jamut Eroriaj teamta junuen au jiaka' betchi'bo. Ju'u jamut Eroriaj teame, bat naataka a' sailawata jubiawatukan. A' sailawa intok Jeriipe' tean. Juna'a Eroorej teame intok, a' sailawata jubi, jubi'ulatukan.

¹⁸ Bwe'ituk ju'u Joan yee babatoowame inen au jiakan, Eroorej teamtawi:

—Kate'e tu'isi aula'e —ti au jiiian—, juka' em saira jubita emo a' juptualataikai.

¹⁹ Intok ket ju'u jamut, Eroriaj teame, juka' Joanta a' omtaka, a' me'epean. Taa ka ama yuuman.

²⁰ Bwe'ituk ju'u yo'o ya'ari Eroorej teame, juka' Joan yee babatoowamta au majjautuan. Bwe'ituk tu'isi aet ju'unean, a' tu'u yoemtuka'po aman. Intok tu'i lutu'uriata a' noka'apo aman, ju'u Eroorej teame. Inia betchi'bo san, juka' ka tu'ik

au ya'abaemta, kaabeta au suua'ii'an. Intok juka' Joanta au nokaka'uta, ka tua aet ju'uneaka juni'i, a' yo'oreka a' jikkajan.

²¹ Junak intok, Eroorej teamta aet yeu tomteka'po taewai yuumak, intok pajkoteboka, intok junama'a aapo'ik ya'uraata a'abojtebok. Intok jume' waate ya'uraapo tetekiakame. Intok bwiara Kalilea' tea'a betana, jume' ama ya'uram. Junama'asan ju'u jamut Eroriaj teame, Joan yee babatoowamtau a' ya'abae'uta, au yaak.

²² Junama'a intok, jamut Eroriaj teamta jamut'asoa, aman kibakeka, ye'eka, ju'u yo'o ya'ari Eroorej teame intok, tu'isi a' musa'uleka taawak. Intok jume' ama aamak ji'ibwaka aamak ama aneme, ket a' musa'uleka taawak. Junak intok ju'u yo'o ya'ari, juna'e usi bemetau inen jiiak:

—Jita juni'i em waata'uta, neu a'awa'e —ti au jiiak—. Ne intok, enchi a' maktebone.

²³ Intok tua au a' makne'etiakai, kia jita juni'i, au a' a'awa'uta, —kia si'imekut in nesawe'po juni'i —tiakai—, wateku, enchi yo'o yaaka enchi ama nesautuanee juni'i —ti au jiiak.

²⁴ Juna'a usi jamut intok, a' malabeu bicha sikaa, aman au nattemaek:

—Jitaa ne tua au a'aune —ti a' temaek.

Juna'e mala intok inen au jiiak:

—Joan yee babatoowamta kobata, pu'atopo au a'awa —ti au jiiak.

²⁵ Junak intok juna'a usi jamut, sep Eroorej teamtau kibakeka, inen au jiiak:

—I'an lautipo —tiia—, Joan yee babatoowamta kobata, pu'atopo neu tojine —ti au jiiak.

²⁶ Junak intok ju'u Eroores, tu'isi ka au alleetuak, inile benasi weemta ka ya'abaekai. Taa a' noka'uta betana, a' tuatune'po aman noklataka, intok jume' waate aamak ama aneme, a' jikkajaka' betchi'bo, aet a' nok mabetaka, aapo'iku utte'atukan, a' nokaka'uta betana junuen aet a' nok mabetne'po.

²⁷ Junak intok ju'u yo'o ya'ari, ama si'imeta suuame, intok a' nesawata betuk jipueka intok a' sawe'um, senuk, Joan yee babatoowamta kobata aman a' nu'une' betchi'bo, aet a' sawek. Juna'a intok, Joan yee babatoowamta eta'ipo aman au sikaa, a' koba chuktak.

²⁸ Junae Joan yee babatoowamta koba intok, pu'atopo, Eroorejta kateka'u yeu tojiwak. Junama'a intok, ju'u u'usi jamut a' makwak. Ju'u usi jamut intok a' malabeu a' tojak.

²⁹ Bat naataka intok, junae Joan yee babatoowamta majtaka'um, inien a' ya'awaka'po aman a' ju'une'eeyaka, a' takaawata aman nu'uka a' ma'ak.

Ju'u Jesus, mamni miil o'owim ji'ibwatua

³⁰ Jume' Jesujta majta'um intok, aapo'ik betana naj bittuarime, juchi si'ime aman au yeu yajaka, si'imeta waka'a bem tekil yaaka'uta, intok bem yee majtaka'uta, Jesujtau a' lutu'uria jooan.

³¹ Junak intok ju'u Jesus inen ameu jiiak:
—Eme'e, nemak, kaabeta ane'u bicha te nau saka'ane. Intok junama'a, chubala juni'i, yum jo'e betchi'bo, tiia.

Bwe'ituk junama'a bem ane'epo, ju'u yoemra tu'isi juebenaka, waate saka'asakan, wate intok

au yeu yaji sakan. Intok ka a yum jo'en. Intok kia ka ammea a ji'ibwan juni'i.

³² Junak intok, kuta kanoapo ja'amuka, kaabeta ane'epo, omot bicha sajak.

³³ Waate intok, bawe mayoa mak lopola ja'abwekame, mekka'ekut ja'abwekame, ama wa'am am kateo, am junamentuka'po amet ju'une'eaka, yeu a' yebijnee'u bicha, aapat bo'o joo japtok. Intok jume' ka bwere jo'arampo jo'aakame juni'i, intok kia bwere jo'arampo jo'aakame juni'i intok, yeu a' yebijne'ewi tenneka, aapat aman aawas aneka a' bo'o bichan.

³⁴ Jesus intok aman yebijsuseka, juebena yoemrata ama aawas anemta teak. Intok am jijiokolok. Bwe'ituk, kia bwala chiktulamtaka, kaabeta am suua'a benasi machiakan. Junama'a intok, juebena weemta am majtataitek.

³⁵ Intok jaibu tu'isi kupti taiteo, a' majta'um aman au jajaka inen au jiiak:

—Tu'isi te mekka, pa'ariapo aane, intok jaibu tu'isi kupte —tim au jiiak—.

³⁶ Tu'i ean —tiian—, inika'a yoemrata, empo, bem bwa'anee'uta bem aman jinune' betchi'bo, inim ka itou mekka, jume' ili jo'aram joka'awi am bittuaka'ateko —tiian—. Bwe'ituk kaitam bwa'amachi —tim au jiiak.

³⁷ Aapo ju'u Jesus intok am yoopnaka:

—Eme'e am ji'ibwatua'em —ti ameu jiiak.

Bempo intok inien a' temaek:

—Jaisa jumak, te aman sajaka, tiiän, paanim woi sientom lenaariom jinuriaka, am a'a'aboj betchi'bo ja'ani, tiiän. Jaksa te jita nu'uka am ji'ibwatuane' betchi'bo.

38 Jesus intok:

—Jaiki paanimsa eme'e nunu'ubwa —ti am temaek—. Aman sajaka a' bicha'em —ti ameu jiiak.

Aman am ju'uneyyaka intok:

—Mamni paanim, intok wooi kuchum —tim au jiiak.

39 Junama'a intok, baj sialiku, bu'uuraata, nat wikiaka am jootesaen.

40 Junuen auka intok, junama'a intok, mamamni takaasia, aet nat wikiakai, taa nattepola, joote japtek. Intok ket, woi taka ama woj mamnesia, aet nat wikiakai nattepola, waate ama joote japtek.

41 Jesus intok, jume' mamni paanim nu'uka, intok jume' wooi kuchum, teekau jikau bitchuka, Liojta bai saek. Chukula intok, jume' paanim rebektataiteka, a' majta'ummeu am bwisek. Juname'e intok, junae yoemrata, si'imemmet amet am na'ikimtene' betchi'bo. Intok jume' wooi kuchum ket junalensu amet na'ikimtewak.

42 Intok juname'e si'ime, jiapsi yuma'isi ji'ibwak.

43 Jume' paanim intok jume' kuchum ama yeu be'ekame intok, woj mamnim ama woim warimtaka toboktituk.

44 Jume' intok, inien a'aboj wakame, mamni miil yoememtukan.

Ju'u Jesus, ba'a bepa weama

45 Jesus intok, jume' a' majta'um, kuta kanoau am ja'amusaeka, am bamijtuataitek, aapat,

Betsaira' tea'u bicha am katchaekai. Juka' bu'uuraata ama au anemta saka'atuasu'po tajtia.

⁴⁶ Si'imem na'ikim saka'atuasuka intok, ju'u Jesus, senu kauta kateka'u bicha siika, junaman Liojtau bicha nok betchi'bo.

⁴⁷ Intok jaibu jeo jomteo, ket aapo'iksu waki bwiapo aapolaik aneosu, ju'u kuta kanoa, baweta nasuk jeela weaman.

⁴⁸ Ju'u Jesus intok am bichak, kuta kanoapo aneka, jibweeta lottilamtakai. Bwe'ituk ju'u jeeka am nankika weyen. Intok maukaapo, abe matchuu, bawe bepa weyeka, ameu yepsak ju'u Jesus, intok amepat au weetuan waja'aleka weyen.

⁴⁹ Bempo intok bawe bepa weemta a' bichakai, tukaapo, jita yee wom womtame ama weama, ti ean. Intok emo a' majjaituaka emo chaituan.

⁵⁰ Bwe'ituk si'ime a' bichaka, emo womtak. Taa aapo ju'u Jesus intok, sep ameu nookak:

—Kate'em jachin emo eetua'em —ti ameu jiiak—, intok katem emo majjaitua. Bwe'ituk inepone juna'a —ti ameu jiiak.

⁵¹ Intok kuta kanoau ameu ja'amuka, juka' jekata sep cha'atutuak. Bempo intok, majjaurimma, batte jachin aayuk. Intok tu'isi aet im suum'eaka taawak.

⁵² Bwe'ituk jume' mamni paanimma intok jume' wooi kuchumma, bu'uum amma a'abojwamat betana, junaet ka a ju'uncan, Jesujta a jita a' joa'apo. Bwe'ituk bempo ketuni ka'a mammaten.

Ju'u Jesus, jume' ko'okoeme, Jenesaret tea'po jo'aakame, emo am inne'etetua

⁵³ Intok juna'abo, waetana betana bem ane'epo, Jenesaret tea'u bwiarau yeu yajaka, junama'a kuta kanoapo bawe mayoau yeu yajaka, bem aet rejte'u, jita'u a' sumaka, yeu sajak.

⁵⁴ Junama'a jo'aakame intok, sepim aet ju'uneak.

⁵⁵ Junama'a jo'aakame intok, naj tenneka, jume' bem ko'okoiriawame, si'imekut betana, bem jipetekipo, kia jak juni'i, aapo'ik ane'etea'po jikkajaka, junaman au yeu tojiwan jume' ko'okoeme.

⁵⁶ Intok ka kia bwere jo'arampo yeu a' yepsa'apo juni'i, intok kia bwere jo'arampo a' yepsa'apo juni'i, intok si'imekut, wasammetchi a' weama'po, junama'a aet naj rejtiwa'po, jume' ko'okoeme yeu tojiwan. Intok Jesujtau ujbwanwan, kiala'a supewammet juni'i, aet mamte betchi'bo. Jume' intok, a' supewammet aet mamtekame, sepim emo inne'eten.

7

Juka'yoemta jiapsiwa, ju'u ka tu'isi a' tawaame

¹ Junama'a intok, bwe'u jo'ara Jerusalem tea'a betana, jume' waate juriom, bem junuen a' suale' betchi'bo, paiseompo emo teuwaame, intok jume' juriommeu maejtom, juname'e Jesujtau nau yajak.

² Juname'e intok, Jesujta majta'um, ka bajimalataka ji'ibwame bichaka, jiapsita juni'i, jaiti jooan, tiian, intok ka tu'isi am tawa'atiian.

³ Bwe'ituk jume' waate juriom, paiseompo emo teuwaame, intok si'ime jume' juriom teame, bem yo'owasuka'um junuen aet am majtalataka,

junuen bem aet joiwala'po aman a' bo'o joorian.
Bwe'ituk ka bajimalamtaka, kaachin ji'ibwane.

⁴ Intok kia jakun weamaka juni'i, a' jo'awapo yeu yepsaka, ka bajimala'atek, ka ji'ibwane. Intok che'a ta'abwi weemta juebenak im jooan. Pu'atom bem ama jiji'ibwa'uta, intok bem ama ba'a jeje'ee'uta, intok bem aet ji'iboboa'uta, intok bem aet ji'ibwowamta, sisi'iwok soto'otuko juni'i, intok babu soto'otuko juni'i, intok bem aet toto'uta, junaka'a si'ime weemta, ba'ammea a' si'i si'itaka a' te'ochian. Junuen a' sualeka, junuen a' bo'o joorian.

⁵ Jume' waate juriom, paiseompo emo teuwaame, intok jume' juriommeu maejtom, Jesujtam temaek:

—Jaisa betchi'bo —tiian—, jume' em majta'um, bat naataka yo'oraata, ju'ubem aet yee majtaka, intok junuen aet joiwalataka, junuen a' bo'o jooriawa'po, inime'e em majta'um ka inien a' bo'o jooria —tim a' temaek—. Bwe'ituk bem sawaa'uta, ito benasi ka'a ba'a si'i si'ita. Intok kiam ka babajimaka juni'i, jiji'ibwa saka.

⁶ Jesus intok inen am yoopnak:

—Pa'akun tana, eme'e, bitpo tu'i yoememtumachika juni'i, taa enchim jiapsipo wajiwa, ka tu'i yoememtaka junuen em maachi. Inien a' wee'po san ju'u Isa'iajtuka'u emot nokaka, inien a' ji'ojtek:

Ini'i yoemra, ti ji'ojtek, kia tenie nee emo yo'oritua, tiia.

Taa bem jiapsim, tu'isi mekka neu aane, tiia.

⁷ Intok kia tenie, junuen bem emo nee yo'oritua'u, kaita'po taawa.

Bwe'ituk o'owim betana weyemta intok yee
majtawamta, junaka'a emo bo'o jooria
saka, tiia.

⁸ Bwe'ituk tua junaka'a Lioj nesaurita su'u
tojilamtaka —tiia, ju'u Jesus—, o'owim betana
weyemta junuenim emo a' majtalamtaka junuen
aet joiwalataka a' bo'o jooria. Bem ama aet
jiji'ibwaa'uta, intok bem ama aet ba'a jeje'ee'uta,
intok si'imeta bem sawaa'uta, ba'a si'i si'itakai a'
te'ochia, intok kia ta'abwi weemta bo'o jooria —ti
ameu jiiak.

⁹ Intok ket inen ameu jiiak:

—Juka' enchim aet joiwalaa'uta, intok
yoemrata enchim aet sawee'uta, junaka'a che'a
tu'ureka a' bo'o jooriabaeka, tua junaka'a Lios
nesauta, kia kaita'po em a' tawaala.

¹⁰ Bwe'ituk Moiseejtuka'u, Liojta betana inien
a' mabetaka, ji'ojteita to'o siika. Juna'a ji'ojtei
intok inen jiiia: “Em achaita intok juka' em
malata, am yo'oreka'am bicha'e”, ti jiiak. Wa'a
intok, “A' malawata intok a' achaiwata, ju'ena
noktae am nok beje'ekame, juna'a, ya'uraapo yeu
tojiwaka, muk maisia bettesi aet autuanaa.”

¹¹ Taa eme'e intok, kia jabe juni'i a' achaibewi
intok a' malabewi inen jia'ateko, tiia: “In enchim
mik'ea'uta, Liojpo betana weyemtat na'a sawana'
betchi'bo, junaka'a Liojta betchi'bo na'a e'eriala.”
Intok inien ameu jiika'ateko, junak jaibu, ka au
utte'atune, a' yo'owawam a' aniane' betchi'bo, ti
jiiia eme'e. (Juname'e juriom intok, inika'a tomita
teuwaabae'etek, Korbanpo tiaka, ebreo nokpo a'
teuwa.)

12 Inien intok eme'e aneka, enchim yo'owam ka aniabaeka'eene.

13 Bwe'ituk, Liojta nesaurita ka enchim chupa'abae' betchi'bo, ju'u enchim aet joiwalaa'utae, intok enchim junuen a' tekipanoa'utae, inie weemtae, Liojta nesaurita kaita'po tawaala'em. Intok ket juebenak wate weemta inile benasi machik eme'e bo'o jooria.

14 Intok si'imemmeu ama anemmeu chaaeka:

—Nette'em jikkaja —tiia—. Intok aet mamente —ti ameu jiiak.

15 Kia jabe yoemtaka juni'i, a' takaabeu tu'inee'uk, bwa'ako, intok a' jitataka juni'i, juna, ka tu'isi a' jiapsi tawaanee'u, ka au aune. Taa ju'u a' jiapsiwa betana yeu weeme, juna'a ala, a' jiapsiwata ka tu'isi a' tawaane.

16 Ju'u a' mamentebaeme a' mammatene.

17 Junama'a intok, juka' si'ime yoemrata ama yeu sikaa, senu jo'arau kibakek, ju'u Jesus. Junama'a intok a' majta'um, ta'abwi weemtau a' tammachiaka'uta, intok yoememmeu a' teuwaaka'uta, junaka'a weemta, ju'ua' teuwa'ut, au im nattemaek.

18 Aapo intok inen ameu jiiak:

—Jaisa eme'e ket kaita em a mamente ja'ani —ti am temaek—. Jaisa eme'e ka aet ju'unea, kia jabe yoemta juni'i, si'imeta a' bwa'ee'u, juna'a weeme a' jiapsiwata kaachin a nasontene —tiia—.

19 Bwe'ituk juna'a weeme, a' jiapsipo ka ko'om weama, bwe'ituk si'ime a' bwa'ee'u, to'onau luula ko'om weene, chukula intok a' pocho'okuntenaa.

Inien jiaka san, si'ime bwa'aamta a' tu'i, tiia,
intok kaabeta a jiapsi nasonte'etiia.

²⁰ Taa intok ket inen jiia:

—Si'ime wa'a ka tu'i eeria, intok ka tu'i nooki,
yoemta jiapsipo yeu a' weye'etiia. Inia betchi'bo
san, au a' jiapsi nasonte'etiia.

²¹ Bwe'ituk yoem jiapsipo ju'u ka tu'u'eewame
yeu weama. Jubeka juni'i, ta'abwi jamuttamak au
tu'uribaeka a' jiapsipo eene. Intok kia kee jubeka
juni'i, kia jabe jamuttamak au tu'uribaeka a'
jiapsipo eene. Intok juka' a yee bai ta'aawamta
weetua. Intok yee su'awamta.

²² Ju'u jita etbwawame, intok jain juni'i, jita
waatiawame, intok emo i'awame. Intok yee bai
ta'aawame. Intok ka tiuwame. Intok a yee
sibowame. Intok watemmet ju'enasi nokwame.
Intok unnaa jikat emo eeyawame. Intok ka suasi
emo uju'uwame.

²³ Ini'i si'ime ka tu'uwa weeme, yoemta jiapsipo
yeu weye, intok a' jiapsiwa junae ka tu'isi taawa.

Senu jamut, ka Ijra'el'po yoemratakai, Jesujta sualek

²⁴ Junama'a yeu sika intok, bwe'u jo'ara Tiiro'
tea'u bicha intok Siroon tea'u bicha aman
yepsaka, senu jo'arapo kibakek. Intok kaabeta a'
ju'uneyya i'an. Taa junuentaka juni'isu, ka a
eusek.

²⁵ Bwe'ituk senu jamut, a' jamut'asoawata,
bebeje'eri ka tu'i jiapsi eerita a' jiapsipo aet
anemtae, ko'okoirian. Juna'a jamut intok, aapo'ik
Jesujta ama ane'epo a' jikkajaka, au sikaa, bwiau
tajtia ko'om pujbaka, au tonommea kiktek.

²⁶ Juna'a intok, rieka jamuttukan. Intok senu bwiarapo, Siro peniisa' tea'po jometukan. Juna'a jamut intok, tu'isi Jesujtau ujbwana, juka' bebeje'eri ka tu'i jiapsi e'erita a' jamut'asoawatat, a' jiapsipo wajiwa aet anemta, pa'akun yeu a' bepria i'akai.

²⁷ Taa ju'u Jesus, essoi nokpo inen au jiiak, jamuttawi:

—Ili chu'ummeu, ju'u bwa'aame kaachin bat a ameu mana'atune. Bwe'ituk jume' a' yoemiarimmeu bat weye, bem bat ji'ibwatuanana'u —ti au jiiak.

²⁸ Taa ju'u jamut intok, junae essoi noktae, ju'ua' tawaa'ut, aet ju'uneaka, ket junalensu, essoi nokpo:

—Jeewi japchi —ti a' yoopnakai—. Jume' ili chu'um juni'i ket usiwaim, bem aet ji'ibwa betuk jokaari, juka' betukun ko'om yojtemta a bwa'ane —ti au jiiak.

²⁹ Junak intok ju'u Jesus, inen a' yoopnak:

—Inien em lutu'uriata nokaka' betchi'bo, em a' waata'po aman eu aune. Ka jain'eaka weene. Bwe'ituk ju'u bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeri, em jamut'asoabet a' jiapsipo wajiwa aet ane'u, yeu simlaa —ti au jiiak.

³⁰ Juna'a jamut intok, a' jo'awau bicha siika. Ju'u a' jamut'asoawa intok, ju'u bebeje'eri ka tu'i jiapsi e'erita a' jiapsipo wajiwa aet ane'uta, junama'a jaibu aet yeu simlatau, junama'a jipetekpo bo'okamtau yepsak.

Ju'u Jesus, senuk, naka pittaka, ka a nokamta au a' inne'etetuak

³¹ Junak intok ju'u Jesus, bwiara Tiro' tea'po yeu sika intok, senu bwiarau, Siron tea'po aman, naa buusti sikaa, senu bwiarau yepsak. Junama'a intok, woj mamni bwere jo'aramtukan. Juna'a intok, Lekaapolij tea junama'a bwiara. Chukula intok Kalilea baweu yepsak.

³² Junama'a intok senu yoeme, naka pittaka intok nee'o, au tojiwak. Intok au ujbwanwan, aet a' mamtene' betchi'bo.

³³ Intok aapolaik kaabeta ane'epo, omot bicha a' nuk sikaa, junama'a a' nakawapo a' mam pusiawam aet ja'abwak. Intok mam pusiapo au chittuaka, junae yoemta ninpo aet mamtek.

³⁴ Jesus intok teekau jikau bitchuka, bwe'un jiabijteka:

—Eppata —ti te'eka.

Ini'i noki, jiaak nokpo kuaktituk intok, inen jiubae: “Tu'urea'e”, ti jiubae.

³⁵ Sep intok a' niniwa tu'ureak. Intok tu'isi a nookan ju'u nee'o.

³⁶ Intok kaabetau a' etejone'po aman, kutti au nookak. Taa junuen au a' noka' nasuk su, che'a juni san, si'imekut naas a' etejotaitek.

³⁷ Junama'a intok, si'ime, tu'isi a' suum eiyaan:
—Si'imeta a' joa'u, tiaka, tu'isi a' jojoa. Bwe'ituk jume' ka jikkajame, a jikkajitua. Intok jume' ka a nokame juni'i, nonoktua.

8

Ju'u Jesus, naiki miil ijra'el'po yoemem, ji'ibwatua

¹ Juname'e taewaimmet intok, ju'u yoemra tu'isi bu'uuka ama aanen. Intok im kaita

bwa'amachiakan. Junak intok ju'u Jesus, a' majta'ummeu chaaeka:

²—Inika'a yoemrata ne tu'isi na'a jiokoleka na'a bicha —ti ameu jiiak—. Bwe'ituk jaibu baji taewaim inim nemak aneka, intok kaita bwa'amachi —ti ameu jiiak—.

³Intok ne ka'am ji'ibwatuaka'ateko, intok bem jo'arammeu bicha am saka'atuaka'ateko, bo'ot tebae, ka pappeaka, wattinemme. Bwe'ituk bempo'im betana, waate che'a mekka betana inim aane.

⁴Jume' a' majta'um intok inen a' yoopnak:
—Jaksa te tua, inim kaita auka'po, ama butti bwa'amta nu'uka, inika'a yoemrata a a'abojne —tim a' temaek.

⁵Jesus intok:
—Jaiki paanimsa eme'e nu'uka rejte —ti ameu nattemaek.

—Woo busanim —tim te'ekamme.

⁶Junak intok, juka' yoemrata, nat wikiaka am jootesaeka amet nesawek. Intok jume' woo busanim paanim nu'uka, Liojtau bicha nok suka, am rebektataitek. Junak intok, a' majta'ummeu am manak. Jume' a' majta'um intok, yoemrata bichapo am manak.

⁷Intok ket ka jaiki kuchum nu'uka rejten. Intok ket juname'e nu'uka, Liojtau bicha noksuka, junae yoemrata bichapo mana'awak.

⁸Intok si'ime, jiapsi yuma'isi, jobo'oji'ibwakamme. Intok yeu be'aka'uta, woo busan waarimtaka, tapunika toboktituk.

⁹Intok junuen aman a'abojwame, toktim naiki miiltukan.

¹⁰ Intok am saka'atuasuka, a' majta'ummak nau, sep, kuta kanoau ja'amuka, senu bwiarau, Lalmanuuta' tea'u bicha siika.

Jume' paiseom teame, machilaata bitbaeka, Jesujta a'yaa'ii'a

¹¹ Junama'a a' yepsao intok, jume' waate juriom, paiseom teame, aman au yajaka, aamak emo nok bwijlatukan, a' ji'obila betchi'bo, Liojta betana, teekapo, senu machilaata ko'om weenemta a' ju'unaktesaen.

¹² Jesus intok, tu'isi bwe'um jjabijteka, inen jiiak:

—Jaisa betchi'bo tua, ini'i yoemra machilaata a'awa. Lutula wee'po, tiia, eme'e ka'a bittuanaa, juka' machilaata.

¹³ Junama'a am to'o sika intok, kuta kanoau ja'amuka, sekka'ana, omot bicha siika.

Jume' paiseom teame, jaisa bem yee maj majta'po, ju'u Jesus, a' reberua tiaka nookan

¹⁴ Intok bem bwa'anee'uta, bem weeyanee'u, aawaj koptekamme. Junama'a kuta kanoapo bem kate'epo, wepul paanim jiba nu'uka kaaten.

¹⁵ Junak intok ju'u Jesus, esso'i nokpo paiseom teame betana, intok Eroorej teamta betana, juka' ka tu'ik bem yee majta'uta betana, emo ama suusaeka ameu nookan. Intok reberuapo a' teuwaaka ameu nookan.

¹⁶ Junak intok, jume' a' majta'um, naas emo temae japtak, inienim jiaakai:

—Paanim ka itom weeya' betchi'bo jumak reberuata itou teuwa —tim jiiian.

17 Junak intok ju'u Jesus amet ju'uneaka, inen ameu jiiak:

—Jaisaaka eme'e, paanim ka weeya' betchi'bo eme'e nok saka. Jaisa eme'e kaitat mammateka, intok kaitat ju'unea ja'ani. Oo enchim jiapsim namakasi aula ja'ani —ti am temaek—.

18 Bwe'ituk eme'e, in ya'ala'uta enchim pusimmea bichaka'uta, intok in nokaka'uta enchim nakammea jikkajaka'uta, ili juni'i em ka'a jajamlata benasi em aula. Katem a au waate juni'i.

19 Jaisa eme'e ka au waate ja'ani, mamni miilim yoemem a'aboj betchi'bo, jume' mamni paanim in amet na'ikimteka'po. Intok jaikika waarimsa intok ama yeu be'ekame, jaiki waarimsa eme'e aman tapuniak —ti am temaek.

Bempo intok:

—Woj mamni ama wooi waarim —ti jiiak.

20 —Intok jume' woo busan paanim, jume' naiki miilim yoemem in ammea a'abojseka'posu, jaiki waarimsa ama toboktituk, ama yeu be'ekame betana.

Bempo intok:

—Woo busan waarim ama toboktituk —tim au jiiak.

21 Junak intok ju'u Jesus inen ameu jiiak:

—Jaisa betchi'bo eme'e ka a aet ju'unea, ju'ubwa in emou nokaka'uta betana —tiia.

*Ju'u Jesus ili jo'ara Betsaira' tea'po jometa, liptita
puj tu'ute*

22 Junak intok, Betsaira' tea'u bicha sikaa, aman yepsak. Junama'a intok, senu yoeme, liptitaka

ama au tojiwak. Intok aet a' mamtene' betchi'bo au ujbwanwan.

²³ Junak intok, junaka'a yoemta liptita, mampo bwiseka, junama'a ili ka bwe'u jo'ara a' ane'epo, pa'akun bicha yeu a' nuk siika. Intok a' pujpo a' chitta amet yaak. Junak intok ae bepa mamteka, jaisa ka'a bicha ja'ani, ti au nattemaek.

²⁴ Juna'a yoeme intok, ili bit jeelaika, inen jiiak:
—Yoemem ne naj kateme ne bicha —tiia—, taa kia juyam benasi mamachime.

²⁵ Intok juchi intok a' pusiwammet aet mamteka, junak intok si'imeta tajpa'alasia machisi bittaitek.

²⁶ Junak intok ju'u Jesus, junaman ka bwe'u jo'arau bicha, ka intok a' weesaen, juka' tu'uwata au a' yaaka'uta ka junaman a' etejo'ii'akai. Kiali'ikun a' jo'awau bicha a' simsaeka a' tejwak.

Ju'u Peeo, tua lutu'uriapo juka' Jesujta a' Krijtotuka'po aman, a' teuwaa

²⁷ Junama'a intok ju'u Jesus, a' majta'ummak, jum bwe'u jo'ara Sesarea piliipo' tea'po, waate ka bwere jo'aram au jeela joka'um, junama'a wa'am yeu siika. Bo'ot intok a' majta'ummeu nattemae taitek:

—Jume' yoemem, nee jabesa ti jiiia.

²⁸ A' majta'um intok inen au jiiak:

—Enchi Joan yee babatoowame'etiia. Waate intok enchi Eliaj tiia. Wate intok, jume' bat naataka, Liojta betana yeteu noktuawame betana enchi weye'etiia.

²⁹ Junak intok aapo inen ameu nattemaek:

—Eme'e intok, nee jabesa'atiia.

Peeo intok:

—Empo ju'u Krijto —ti au jiiak.

³⁰ Junak intok ju'u Jesus, aapo'ik, kaabetau a' etejosaeka am tejwak.

Ju'u Jesus, jaisa a' mukne'po betana a' teuwa

³¹ Intok inen a' utte'a, tiia, juka' emo benasi yoemta, jiokot au a' bitne'po, intok junama'a yo'o ya'arim betana kaita'po a' bitna'po betana. Intok ama bem maejtom, intok ama te'opopo nesaweme, jume' che'a ama yo'o ya'arime betana, intok me'etune. Taa baji taewaita weyeo, jiabijtene, tiia.

³² Inika'a weemta intok, machisi ameu a' teuwaan. Junak intok ju'u Peeo, aapolaik omot bicha yeu a' nuk sikaa, junuen a' jiaka' betchi'bo, ili a' nok buitaitek.

³³ Junak intok ju'u Jesus, amau bicha, jume' waate a' majta'um naj bitchuka, omti nokpo, Peotau inen jiiak:

—Mekka jakun bicha weami'ise'e. Bwe'ituk, kia che'a tu'isi, Satanajtumta benasi neu jiia. Bwe'ituk Liojta betana weyemtate'e ka ju'unea. Taa inim bwiapo, yoemratat betana weyemat jiba'e ju'unea —ti au jiiak.

³⁴ Intok yoemratau chaitebok, intok a' majta'ummeu intok:

—Kia jabetaka juni'i —ti ameu jiiak—, in lutu'uriata nemak atteabaeme, juna'a intok inim aniapo weyemtae ae emo alleetuawamta, ka intok junae au taka alleetuabaeka'eene. Bwe'ituk junuen au utte'atune. Taa in ea'po aman jiba an sisimne. Intok inien aneme, che'a tu'isi, kia kuujta pu'atemcha weene.

³⁵ Bwe'ituk si'ime wa'a i'an lautipo inim aniapo, si'ime weemtatchi, junae tana jiba au eetuaka jiapsa'ateko, junuen auka'ateko, juka' Liojtau bicha yuu jiapsinamta ka teune. Taa si'ime wa'a nee betchi'bo intok inie in tu'i nokta betchi'bo, jachin ya'awaka'ateko juni'i, intok kia me'ewaka'ateko juni'i, juna'a ala, junae, jiapsi jinne'uritune.

³⁶ Bwe'ituk jita tu'uwatasa ama jajamne, ju'u yoeme, si'ime juka' aniapo ujyoriata a' atteako, chukula intok, mukuko, ju'u a' jiapsiwa Liojtau a' weenee'u, ka au lutu'uriatuka'ateko.

³⁷ Bwe'ituk ju'u junuen mukukame, juchi inim jiapsibae'eteko, kia jaiki tomita beje'etuaka'ateko juni'i, kaachin juchi jiapsine.

³⁸ Bwe'ituk kia jabe juni'i, nee tana, intok in tu'i nokta betana au tiutuakame, inim bwiapo inim jiapsame nasuku, jume' ka tu'uwata weetuaka, ka Liojta jiba emo yo'orituame, juname'ebichapo emo tiutuakame, nejpone ket emo benasi yoemtaka, ket juname'e betana ne ino tiutuane, jume' in yeu pu'arimmak, intok Lios achaita ujyoria at teamak ne a'abo ko'om yepsako.

9

¹ Intok juchi intok, inen ameu jiia:

—Lutula wee'po —tiia—, inim waate aane, juka' Lioj nesawamta utte'awakamta, a'abo ko'om yebijnemta bitneeme, kee kokkokai, inim ket jiapsaka a' bitne —tiia.

Jum Jesujta ta'abwisi bitwaka'po

² Busan taewaita simsuk intok, ju'u Jesus, juka' Peota intok juka' Jakoobo' teamta intok juka'

Joanta, bempolaim yeu nuk sikaa, omot bicha, bwe'u kawiu, jikau im ja'amuk. Junama'a intok, aapo ju'u Jesus, bempo'im bichapo, ta'abwisi bittuk.

³ A' tajo'owa intok, kaupo tosai sapat benasi, unnaa beojkosia tosaisia machiakan. Intok inim bwiapo kia jabe juni'i, tajo'orim baksia'atek, kaibu junuen tossaalasi am basuane.

⁴ Junama'a intok, ju'u bat naataka, Liojta betana, yeteu noktuawame, Eliaj teame, intok ju'u Moiseej teame, ket ama yeu machiak. Intok Jesujtamak nau etejok.

⁵ Junak intok ju'u Peeo, Jesujtau:

—Tu'isi ne allea achai —tiia—, itom inim ane' betchi'bo —tiia—. Tu'i ean, itepo inim baji ili juya karim yaaka'ateko, senuk ee betchi'bo, senuk intok Eliaj teamta betchi'bo. Intok Moiseejta betchi'bo, ket seenuk.

⁶ Bwe'ituk ju'u Peeo, womtilataka, kaita nok machika junuen au jian.

⁷ Naamu intok amet ko'om yejteka am roptak. Junama'a namupo intok senu jiawai jikkajituk:

—Ini'i juna'a, ju'u in yoemia —tiame—, tu'isi in nake'u, enchim nok jikkajinee'u. —Junuen jikkajituk ju'u jiawai.

⁸ Junama'a intok, seej chukti, kaita'po taawak ju'u naamu. Junak intok bempo, naj bitchuka juni'i, kaabeta intokim naa buusti bichak, taa Jesujta jiba, aapolaik ama weekamta.

⁹ Junae kauta betana intok ko'om sajaka, ju'u Jesus, bem bichaka'uta, kaabeta am etejoriasaeka am tejwak. Taa juka' emo benasi yoemta,

kokolam nasuk a' jiabijtesuko, junak ju'ubwa, bem bichaka'uta am etejosaen.

¹⁰ Intok junuen bem tejwawaka'po aman, junaka'a bem bichaka'uta, bem jiapsipo jiba a' jipueka, bempola jiba a' ju'oneyyan, intok, juka' ame benasi yoemta, kokolam nasuk a' jiabijtenee'utat ameu nokwakamtat, junaet ka ju'uneaka, jiba aet emo temaen.

¹¹ Junak intok bempo, juka' Jesujta temaek:
—Jume' itom maejtom intok, tiian, jaisa tua jiubaeka inen jiia, a' utte'a tiia, juka' Eliaj teamta bat yebijne'po —ti a' temaek.

¹² Aapo intok ju'u Jesus:
—Lutula wee'po —tiia—, ju'u Eliaj teame bat yebijne. Juna'a intok, inim ama be'emta, aapo a' tu'uteka a' tu'u ya'ane. Taa jum Liojta ji'osiampo, juka' emo benasi yoemtat betana ket senu weeme ama ji'ojtei, juna'a intok, junau, tu'isi jiokot machine, intok kaita'po a' bittune —tiia—.

¹³ Taa ju'u Eliaj teame intok, jaibu yebijsula, junau intok, si'imetam au yaak, ji'ojteita aapo'ik betana junuen a' teuwa'po amani.

Ju'u Jesus, juka' ju'ubwa yo'otumta, bebeje'eri ka tu'i jiapsi a' jiapsipo jipuemta ye'a beepriaka au a' inne'etetua

¹⁴ Intok watem a' majta'ummeu yepsaka, bempo'im nape konila, yoemrata bu'uuk ama anemmeu yepsak. Intok waate bem maejtom, jume' Krijtota majtimmak emo nok bwijlame.

¹⁵ Junak intok, si'ime ju'u yoemra ama aneme, Jesujta am teaka a' suum eiyaak. Junak intok a' tebotua betchi'bo au bicha tennekamme.

¹⁶ Junak intok ju'u Jesus bempo'im temaek, a' majta'ummak, jitat amemak am nok nassua'po.

¹⁷ Senu intok, inen ama a' yoopnak:

—Yee majtame —ti au jiakai—, in yoemia ne eu nu'upak. Bwe'ituk ini'i, juka' bebeje'eri, ka tu'i jiapsita eerita a' jiapsipo aane. Junae betchi'bo intok ka a nooka.

¹⁸ Juna'a intok, kia jak juni'i, bwiapo naas au a' ro'a ro'aktatua. Intok tenpo sosomo'ochiakai. Intok tu'isi au tam kukume. Intok che'ewasu taka waake. Nejpo intok em majtimmeu a' tojakan, pa'akun yeu a' bepriasaekai. Taa kati'im a pa'akun a yeu a' bepriak.

¹⁹ Junak san ju'u Jesus inen am yoopnak:

—Ini'i yoemra, tua kaita a suale —ti ameu jiakai—. Jaisa inim jiba nee emomak an machian, intok jiba inim jikot nee ino bit i'a ja'ani —ti ameu nattemaek.

Junaka'a intok, junuen ko'okoemta au a' toji nesaen.

²⁰ Juna'a usi'o'ou intok sep aman au tojiwak. Ju'u bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeri, usi'o'outat aneme, Jesujta ta'aakai, sep juka' usi'o'outa bwiapo au jibeptuak. Intok naas au a' ro'aktituan. Tu'isi tenpo somo'ochiakai.

²¹ Jesus intok a' achaiheu nattemaek:

—Jakwoo naatekasa a' junule bena'atiakai.

Juna'a intok:

—Kia ili a' usituka'po naateka —tiia—.

²² Jue benasia intok ju'u bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeri, a' jiapsipo aneme, tajipo au a' jimmaatua. Intok kia ba'apo juni'i, bat batte ama a' meme'a.

Taa empo a' jinne'u'uteko, itom jiokoleka, itom ania'e —ti au jiiak.

²³ Junak intok ju'u Jesus:

—Em inen neu jia'apo, “Empo a' jinne'u'uteko”, ti em neu jia'apo. Che'a juni san, empo em jiapsipo, Liojta suale'eteko, a jinne'utu. Bwe'ituk si'ime wa'a a' jiapsipo a' sualeme, kaita aawas aayuk —tiia.

²⁴ Junak intok, usi'o'outa achaiwa, kia bwan nok jeelaika:

—Ana'a suale —tiia—, taa netche'e ania'e, che'a yuma'isi in jiapsipo che'a in a enchi sualne' betchi'bo —ti au jiiakai.

²⁵ Jesus intok, juka' bu'uuraata, bu'uuk au bicha katemta bichakai, juka' bebeje'eri ka tu'i jiapsi eerita, usi'o'outa jiapsipo wajiwa katekamtau, omti nokpo, inen au jiiak:

—Empo, bebeje'eri ka tu'i jiapsi —tiia—, inika'a usi'o'outa ka a noktuamta, intok ka a' jikkajituamta, pa'akun aet yeu weye'e. Intok ka intok a' jiapsipo aet kibakne —ti au jiiak.

²⁶ Junak intok ju'u bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeri, junae jiapsipo betana pa'akun yeu weyeka, juka' usi'o'outa tu'isi chaituan. Intok naas au a' wiiktuan. Intok mukiata benasi taawak. Juebenak intok, junuen ama a' bichaka, “Muukuk”, tim jiiian.

²⁷ Taa ju'u Jesus, mampo a' bwiseka, a' yechaka, intok sep kiktek.

²⁸ Junama'a intok ju'u Jesus, senu jo'arapo kibakeka, junama'a intok aapolaik, jume' a' majtim inen a' temaek:

—Jaisaakai tua, itepo ka a pa'akun yeu a' beebak, juka' ka tu'i jiapsita —tim a' temaek.

²⁹ Aapo intok inen am yoopnak:

—Ini'i weeme —tiia—, ka kia jachin juni'i pa'akun a yeu a' beepne. Bwe'ituk pa'akun yeu a' bepriabae'eteko, intok che'a a' yo'ori betchi'bo, ka ji'ibwaka, ka je'eka, intok Liojtau bicha a' nokriakai —tiia.

Ju'u Jesus, juchi a' teuwaajaisa a' mukne'po betana

³⁰ Junama'a yeu sajaka intok, bwiara Kalilea' tea'po ama wa'am sajak. Jesus intok, kaabem am ju'oneyya'ii'an.

³¹ Bwe'ituk juka' ame benasi yoemta, a' me'eneeme mampo su'u tojinaa'u, intok junuen ya'asuako, baji taewaita weyeo, jiabijtene. Inika'a weemta am majtaka, kaabeta intok naa buusti a' ju'oneyya'ii'an. Taa a' majtim jiba a' ju'oneyya'ii'an.

³² Taa juname'e intok, inie nokit, ka ju'uncan. Intok a' temaineeka juni'i, emo a' tiutuan.

Jume' Jesujta majta'um nasuk, jabesa ju'u che'a ama yo'o ya'atuneeme

³³ Junak intok, bwe'u jo'ara, Kapernao' tea'u yajak. Junama'a intok, jo'arapo aneka, Jesus inen ameu nattemaen:

—Jitasa eme'e bo'ot, jitasa nau etejosakan.

³⁴ Taa bempo intok ka'a yoopnak. Bwe'ituk jum bo'ot, bempo'im nasuk, jabeta che'a ama yo'o ya'atune'po aman, naas emo aet temae sakan.

³⁵ Junak intok ju'u Jesus, yejteka, jume' woj mamni ama wooi a' majtimmeu chaaek, intok:

—Emo tana —tiia—, seenu, emou au yoo'eeyabae'eteko, juna'a, si'imemmet chukula weene. Intok si'imem nesauta jooriane —tiia.

³⁶⁻³⁷ Ili usita intok, bempo'im nasuk bichapo kechaka, chukula intok a' maammea a' ibaktakai:

—Kia jabe juni'i —tiia—, in teampo, inien ili usim mabetakame, che'a tu'isi kia nee mabetne. Wa'a intok nee mabetakame, che'a tu'isi kia nee a'abo bittuakamta mabetlatune —tiia.

Ju'u, ka itom ee beje'eka aneme, itomak eaka aane

³⁸ Ju'u Joan intok:

—Yee majtame —tiia—, senuk te bichak, bebeje'eri ka tu'i jiapsita e'erita, watem jiapsimpo anemta, em teampo ameu nokaka, pa'akun yeu am bepriame. Junaka'a intok, ka itomak a' weama' betchi'bo, katte junuen a' ansaeka ta'a tejwak.

³⁹ Junak intok ju'u Jesus:

—Katem au suua —ti ameu jiiak—. Ake'em a' su'u toja'em. Bwe'ituk kaabe aane, sep ka tu'isi net nokbaaneeme, neae aman intok in team teuwaaka, senuku au tu'uwatunemta, ka kia jabe juni'i a' joaka au a' yaakame —tiia—.

⁴⁰ Bwe'ituk si'ime wa'a, ka itom beje'eka aneme, itomak eaka aane.

⁴¹ Intok kia jabe juni'i, nee teuwaaka enchim ba'am mikaka'ateko juni'i, Krijtota betana enchim atteari'po, juname'e, lutula wee'po, Liojta betana tu'uwata mabetne.

Juka' ka tu'isi yee'antuammet nooka ju'u Jesus

⁴² Intok inime'e, nee sualeme betana, kia jabe juni'i ka tu'ik am ya'ane' betchi'bo ameu noka'ateko, che'a tu'i ean, juna'a, tetata

kutanaapo aet suma'awaka, baweu ko'om a' jimaatune'po.

⁴³ Intok em maamea, ka tu'uwata ya'abae'eteko, intok junae betchi'bo, jiba yuu taji beete'po enchi antuaneemta, che'a tu'i ean, juname'e mamam chuktituko. Taa ka che'a wooim mamaka, jum tajita ka tutuke'po jiba yuu beete'po ka yej ean.

⁴⁴⁻⁴⁵ Intok ket jiba junalensu, em wokimma, jakun bicha sikaa, aman ka tu'uwata ya' betchi'bo, che'a tu'i ean, junaka'a wepul wokim chuktituko, taa ka che'a wooim wokeka, jum tajita ka tutuke'po jiba yuu beete'po ka yej ean.

⁴⁶⁻⁴⁷ Intok ket jiba junalensu, em pusimma em bichaka'u, ka tu'isi enchi eetua'ateko, che'a tu'i ean, juname'e wepul pusim yeu am wikeko, bwe'ituk che'a tu'i ean, Liojta nesawau si'imeta kateka'u, wepu'ulaim puseka ama kibakeka'ateko, taa ka che'a wooim puseka, jum tajita jiba yuu beete'po yejnee.

⁴⁸ Junama'a intok, jakwoo juni'i tajita ka tutuke'po ama anne. Junama'a intok bem takaa, jiba yuu ama anne. Intok ket bwichiam jiba auka'po benasi machine. Inime'e junen ama anne. Jum bwichiam jakwoo juni'i ka kokko'po. Intok jum tajita jakwoo juni'i, ka tutuke'po.

⁴⁹ 'Bwe'ituk si'ime jume' nee sualeme, jiokot emo bitne, kia taji rupaktiatae, senuk sassaawa'a benasia, wakasim peutame, si'imekut on si'itawa benasia. Taa junae, jiokot emo bitnamtae, jiapsi tu'utenamta jajamne. Intok Liojta enchim yo'orine' betchi'bo.

⁵⁰ Bwe'ituk juka' bwa'amta kiawata mak

betchi'bo, ju'u oona tu'i. Taa juka' onta, on kiawata ka jipue'eteko, jitaesa cho'okosi a' ya'ane juka' onta. Kiali'ikun san, juka' onata jum bwa'aa'po, a' tu'ireaka'a benasia, eme'e juni'i ket junalensu, tu'isi em nau jiapsaka, watem enchim emou a' suawa'une' betchi'bo enchim bichaka emo benasi bem jiapsine' betchi'bo. Intok yanti jiapsiwame emot naas aune.

10

Ju'u Jesus, emo kukunaka emo su'u tojiwamtat nooka

¹ Junama'a yeu sika intok, Jurea bwiaaraapo ama naa buustia siika. Intok batwe Joran waetana yepsak. Junama'a intok, juebenaka juchi aman au nau yajak. Aapo intok, jiba am majta'a benasia am majtan.

² Jume' waate juriom intok, paiseom teame, ama au yajaka, kiala'a ji'obila' betchi'bo au nattemaek:

—Jaisa, senu a' jubiawata a jimmaanee ja'ani —tim au nattemaen.

³ Taa aapo ju'u Jesus intok, inen am yoopnak:

—Ju'u Moiseejtuka'u, jaisa emot a' nesawek —ti am temaek.

⁴ Bempo intok:

—Ju'u Moiseejtuka'u ala —tiian—, jubiarita to'o sim betchi'bo, ya'uraapo, ji'osiata yeu jimmaanesaeka a' nookak. Juname'e ji'osiammea intok, senu, a' jubiawata a to'o simne —tiian.

⁵ Jesus intok am yoopnaka:

—Enchim namakak jiapseka' betchi'bo —tiia—, juna'a Moiseejtuka'u inika'a nesauta ji'ojtetebok —tiia—.

⁶Taa aniata naateka'po naateka, ju'u Lios ka junuen a' waatan. Bwe'ituk inien ji'ojtei, ju'u Lios, o'outa ju'unaktek, intok jamutta ju'unaktek.

⁷Inia betchi'bo san ju'u o'ou, a' malawata intok a' achaiwata to'o sikaa, a' jubimak jiap sine.

⁸Ka intok wooi yoemem benasia tawane. Inien san beja, woiriaka juni'i, nappat, wepul yoemta benasi eeyatune.

⁹Inia betchi'bo san, wooi jiapsita nau tojirita, Liojta wepul jiapsita ya'arita, inim bwiapo, ju'u yoeme, kaachin junaka'a a na'ikimtene —ti ameu jiiian.

¹⁰Chukula intok, senu jo'arapo, junae weemta betana, jume' a' majtim au nattemaek.

¹¹Aapo intok am yoopnaka:

—Kia jabe juni'i —tiia—, a' jubiawata jimmaakame, intok ta'abwik jamuttamak jiap sa'ateko, juna'a, tua a' juprita a' kunabeu lutu'uriawame, junaka'a, ta'abwi jamutta ama lutu'uria makako, juna'a, tua a' jamut juprita betchi'bo ka tu'isi tawane.

¹²Intok ket junalensu, kia jamuttaka juni'i, a' kuna jimmaako, intok ta'abwi o'outamak yejteko, juna'a, tua a' kunabeu lutu'uriapo, junaka'a ta'abwi o'outa au kunatuakamta, tua a' kunawata betchi'bo ka tu'isi tawane.

*Ju'u Jesus, jume' ili usimmeu, ameu
tu'uwatunemta, Liojtau bicha am bwanria*

¹³Waate intok, junama'a, ili usim, Jesujtau tojan, amet am mamte'ii'akai. Taa a' majtiwam

intok, aman yeu am tojammeu, ameu emo omtituan.

¹⁴ Jesus intok junuen am bichaka, au o'omtituaka, a' majtimmeu inen jiiak:

—Inime'e ili uusim ela'po a'abo neu tojinaa, katem ammeu suua —ti ameu jiiak—. Bwe'ituk, inime'e ili usim benasi emo eetuame, juka' Liojta utte'a nesawata kateka'po au lutu'uriane, ama jiapsine' betchi'bo —tiia—.

¹⁵ Lutula wee'po ne inen jiia, kia jabetaka juni'i, Liojta utte'a nesawata, ili usita benasi ka au eetuaka'ateko, junaka'a, Lios utte'a nesawata kateka'po, ka a aman kibakne —ti ameu jiiak.

¹⁶ Juname'e ili usim intok, we'epulaim am iba'ibaktaka, amet mamaka, ameu tu'uwatunemta, Liojtau bicha am nokrian.

Ju'u ju'ubwa yo'otume, yu'in tomekame

¹⁷ Aapo intok, junama'a yeu sikaa, bo'ot a' weyeo, senu au tajtia buiteka, aapo'ik bichapo, tonommea kikteka au nattemaeka:

—Tu'u yoeme —tiia—. Yee mamajtame —ti Jesujtau jiiak—. Jaisa ne auka tua, juka' yuu jiapsiwamta net aune —ti a' temaek.

¹⁸ Jesus intok:

—Jaisaakai empo nee tu'u jiapsek, tiia. Bwe'ituk inim kaabe aane, tu'u jiapsekame. Taa ju'u Lios jiba tu'u jiapsekame —tiia—.

¹⁹ Empo jaibu Liojta nesaurim ta'aa: “Jubeka, ka ta'abwi jamuttamak emo tu'uribaane. Etbwawamta juni'i, ka bo'o jooriane. Intok yee su'ana'uta juni'i. Ka aa noki'ichiata nokne. Intok yetet, juka' ka lutu'uriata, kate'e amet a' nokne.

Intok em achaita intok em malata, tu'isi am yo'orinee” —ti au jiiak.

²⁰ Juna'a intok inen a' yoopnak:

—Yee maj majtame —ti au jiiakai—. Inika'a weemta, in usituka'po naateka, yuma'isi ne si'imeta ya'ari —tiia.

²¹ Junak intok ju'u Jesus, a' noka'utat betana aet mammateka, a' jiapsipo a' naktaitek, intok inen au jiiakai:

—Senu weeme jiba eu be'e —ti au jiiak—. I'ane'e sik, juka' si'imeta em jipue'uta nenkaka, intok pooberaatat a' na'ikimtene —tiia—. Junak intok, aman teekapo ee betchi'bo, che'a eu tu'uwatunemta aune —tiia—. Chukula intok, in bo'o jooria'uta, nemak a' joo simne. Intok nee betchi'bo em jiokot emo bitne'po, ka jain emo eetuaka, kiala'a inne'aka jiapsine —tiia.

²² Taa juna'a intok, Jesujta inien au a' teuwa' betchi'bo, ka au alleetuaka siika. Bwe'ituk tu'isi jita yu'in beje'ewakamta jipuen.

²³ Junak intok ju'u Jesus a' majtim naj bitchuka, inen ameu jiiak:

—Tua tu'isi ameu obiachi, jume' yu'in totomekammewi, Liojta utte'a nesawata kateka'u bem yajine'po —tiia.

²⁴ Junak intok, jume' a' majtim, inien bem ameu nokwaka'uta betana aet emo suum'eetuak. Taa ju'u Jesus intok, juchi ameu noktaiteka:

—In yoemiam —ti ameu jiiak—. Tu'isi ameu obiachi, Liojta utte'a nesawata kateka'po, bem yajine'po, jume' yu'in tomeka, junaet eaka aet jiapsekammewi —ti ameu jiiak—.

²⁵ Kameota ji'ikia pusimpo ama yeu a' weene'po bepa, ju'u yu'in tomekamtau che'a obiachi, Liojta utte'a nesauta kateka'u a' yebijne'po —ti ameu jiiak.

²⁶ Bempo intok, inia weemtat aet ee majjautuan. Bem jiapsimpo inen emo eetuakai:

—Junuentuka'ateko intok, jabesa tua a jinne'utune —ti emo eetuan.

²⁷ Jesus intok bempo'im naj bitchuka, inen ameu jiiak:

—Yoemtau obiachisi machiaka'u, Liojta betchi'bo, tua ka obiachi. Bwe'ituk aapo'ik betchi'bo kaita obiachisi machika aayuk.

²⁸ Peeo intok inen au jiutaitek:

—Achai —tiia—, itepo, itom atteata si'imeta to'o saka'alataka intok te em ea'po aneka, emak te rejte —ti au jiiak.

²⁹ Jesus intok a' yoopnaka:

—Lutula wee'po —ti au jiiak—. Kia jabetaka juni'i, tu'isi nee au naktuakai, intok in nok lutu'uriata a' bo'o jooriaka, yee a' majtabaekai, intok junue betchi'bo a' jo'awata to'o sika'ateko, oo jume' aamak werim to'o sika'ateko, intok kia a' jubiawata intok a' yoemiawaim juni'i to'o sika'ateko, intok waj bwiawata to'o sika'ateko,

³⁰ ju'u inien aukame, che'a juni san, si'imeta juka' a' su'u tojaka'uta bepa, i'an, inime'e taewaimmetchi, che'a bu'uuk atteane, jume' Liojpo betana aamak werimtuneeme, intok yoemiamtuneeme, intok yu'in jo'araata jipu'unee a' mabettune'po, intok waj bwiawam juni'i. Taa junuentaka juni'i, watem betana omtanaa. Intok juka' jiokot au a' bicha'u, jiba aet aune. Taa

chukula, Liojtau bicha juka' yuu jiapsiwame aet aune.

³¹ Taa juebenaka jume' che'a emo eeyame, juname'e junen, aman che'a ko'om'eeyarimtune. Intok juebenaka jume' ka emo che'a eeyame, juname'e junen, aman che'a eeyarimtune.

Juchi bemelasi, ju'u Jesus, jaisa a' mukne'po betana a' teuwa

³² Intok bo'ot, Jerusaleneu bicha jikau bo'okamtat kateka, Jesus bat weyen, a' majtim intok aet cha'aka kateka, aman Jerusaleneu bem yajine'ewi aman, emo majjaituaka juni'i, aet cha'aka kaaten. Bwe'ituk aman, bempo'im betchi'bo, ka tu'ik au machian. Junak intok ju'u Jesus, jume' woj mamni ama wooim a' majtimmeu, junama'a bo'ot omot bicha bempolaim yeu wikeka, junama'a bempolaimmeu, si'imeta waka'a au ya'anaa'uta ameu teuwaak:

³³ —I'an te Jerusaleneu yajako —tiia—, junama'a, ju'u emo benasi yoeme, te'opopo yo'o yaa'uchim mampo intok jume' maejtom mampo su'u tojitune. Intok a' me'ena' betchi'bo, ta'abwi yoemrata mampo su'u tojitune, junuen nau a' wepul lutu'uria yaakai.

³⁴ Junama'a intok, juname'e a' beebaka, jaana a' jiawaane. Intok aet im chit wat wattine. Intok im a' me'ene. Taa juna'a, baji taewaita weyeo, jiabijtene —ti ameu jiiak.

Ju'u Jakoobo' teame, intok ju'u Joan teame, Jesujtau ujbwanta a'awa

³⁵ Junak'intok, ju'u Jakoobo' teame, intok ju'u Joan teame, Sebereo' teamta u'usim, Jesujtau rukteka, inienim au jiia:

—Achai —tim au jiiak—. Itom eu a'awa'uta, itom a' ya'ariane —tim au jiiak.

³⁶ Aapo intok:

—Jitasa eme'e waataka —tiia—, enchim nee a' ya'aria'ii'a —ti am temaek.

³⁷ Bempo intok:

—Ito tana —tiian—, senuk em batatana yej betchi'bo, senuk intok, em mikko'otana yej betchi'bo, itom junen autua'e —ti au jiiak—, emak ama an betchi'bo, enchi yo'otaka yejteko.

³⁸ Jesus intok am yoopnaka:

—Tua em ka ju'unea —ti ameu jiiak—, ju'u enchim a'awa'ut. Jaisa eme'e si'imeta juka' ko'okosi machik neu weyemta, intok waka'a in jiapsipo, ko'okosi in inne'enee'uta, jaisa eme'e nele benasi a' inne'ene —ti am temaek.

³⁹ Bempo intok:

—Jeewi —tim a' yoopnak.

Jesus intok inen ameu jiiak:

—Lutula wee'po —tiia—, inien neu aunemtat betana, wate weeme emou aune —tiia—. Intok a eme'e a' inne'e sakane.

⁴⁰ Taa batatana senuk neu yejtenemta, intok mikko'otana senuk neu yejtenemta, junaka'a weemta, inepone ka a yeu am pu'a. Taa wame'e Lioj'achaita betana yeu pu'awame, juname'e junuen ama jote'etuanaa —ti ameu jiiak.

⁴¹ Jume' waate, woj mamni a' majtim intok, inien jiame jikkajaka, Jakoobo' teamta intok Joan teamta emo ameu omtituan.

⁴² Taa ju'u Jesus, si'imemmeu chaaeka, inen ameu jiiak:

—Eme'e tu'isi ju'unea —tiia—, inim bwiapo, jume' tekiataka ya'uttuko, yoemratau au yo'o joaka, nesawamta weetua. Taa juname'ebepa ket aane, ame bepa nesaweka, bempo'im juni'i saweme —tiia—.

⁴³ Taa emo nasuk ka inien weye. Bwe'ituk kia jabetaka juni'i, emo nasuk au yo'o joobae'eteko, juna'a, che'a, enchim si'imem nesauta jooriane —tiia—.

⁴⁴ Intok kia jabe juni'i, emotana, bat au yo'o joobaeme, juna'a, emou si'imemmeu, nesaureopo tawane —tiia—.

⁴⁵ Bwe'ituk ju'u emo benasi yoeme, kaabeta, nesauta a' ya'ariane' betchi'bo a'abo yepsak. Taa che'a juni san, aapo, si'imem nesauta ya'ariabaekai a'abo ameu yepsak. Intok kia a' jiapsiwata juni'i, juebenam betchi'bo nenkiné —tiia.

Ju'u Jesus, juka' liptita, Bartimeo' teamta, puj tu'ute

⁴⁶ Junak intok, bwe'u jo'ara, Jeriko' tea'u bicha sajak. Junama'a intok, Jeriko' tea'po, a' majtimmak yeu siika. Intok juebena yoemem ket aamak sajak. Senu yoeme, liptitaka, Bartimeo' teame, Timoteo' teamta u'usi, juna'a bo'o mayoat kateka netanen.

⁴⁷ Intok aman weyemta, a' Jesus nasareno'otuka'po aman, a' jikkajaka, inen jiaka chaitaitek:

—Jesus —tiia—, Labii' teamta u'usi, nee jiokole'e —ti au jiakai.

⁴⁸ Intok juebenaka, ka jaiti a' jiusaeka, au omten. Taa juna'a che'a juni san kusisi chaaeka inen jiiian:

—Labiituka'utat yeu simria, nee jiokole'e —ti jiiian.

⁴⁹ Junak intok, Jesus, kikteka, junae yoem liptitau chaitebok. Junau intok inen jiuwan:

—Aet yoem'ea'e, kikte'e. Bwe'ituk aapo eu chaae —tim au jiiak.

⁵⁰ Junak intok juna'a, a' jijine'um, kia ama to'o kikteka, Jesujtau bicha sikaa, aman au yepsak.

⁵¹ Jesus intok inen au noktaitek:

—Jitasa empo nee enchi ya'aria i'a —ti a' temaek.

Junau'a yoem lipti intok:

—Achai —tiia—. Juchi in bitne' betchi'bo, in pusim tu'ute'e —ti au jiiak.

⁵² Jesus intok inen au jiiak:

—Em jiapsipo em a' suale' betchi'bo, ka jain eaka weene. Juche'e bitne'e —ti au jiiakai.

Junak intok sep bittaitek. Intok Jesujtat cha'aka katemmak, amemak siika.

11

Ju'u Jesus, bwe'u jo'ara Jerusalen tea'awi yebijsusek

¹ Intok Jerusaleneu jeela kateka, intok jume' wooi ka bwere jo'arammeu nau jokammeu, Betpaake' teamtau intok Betaania' teamtau jeela yajak. Junama'a intok ket, Jerusaleneu jeela, senu kawi ama katekan. Oliibo'ouwo intok tu'isi ama bu'uureakan. Junak san beja, senu nesauta a'

ya'ariana' betchi'bo, jume' a' majtim betana
wooim yeu pu'aka, aman am bittuak,

² intok inen ameu jiaikai:

—Itopat bat sajaka, jo'arau yajaka, junama'a
senu buu'aso'olaata cha'akamta em bitne.
Junaka'a intok, kia jabe yoeme juni'i, kee a'
kaba'ite. A' buttaka, a'abo newe'em a' tojine —ti
ameu jiiak—.

³ Intok senuk, jaisaaka eme'e a' butta, ti enchim
temaeka'ateko, “achai chubala betchi'bo a' waata,
taa chukula juchi a'abo a' bittuarokaka nooka”, ti
ameu jiune. “Junak intok sep a'abo a' bittuane”
—ti jiiia ju'u Jesus.

⁴ Juname'e intok, junam bicha sajaka, juka' ili
buu'aso'olaata ama jo'arau aman kimuriata
naapo, pa'akun tana, bo'otchi cha'akamta a' teak.
Junak intok a' butta japtek.

⁵ Junama'a intok wate ama aanen, senu intok
inen ameu jiiak:

—Jaisaakai eme'e ili buu'aso'olaata butta —ti
am temaek.

⁶ Junak intok juname'e, Jesujta, bem amet a'
saweka'po, intok bem ameu a' nokaka'po aman,
junaeu a' teuwaak. Junak intok sep, bem a' nuk
saka'ane' betchi'bo su'u tojiwak.

⁷ Junaka'a buu'aso'olaata aman nu'uka intok,
Jesujtau a' tojak. Junak intok bem bepa supem
aet wattak. Junae buu'aso'olaatat intok, ju'u Jesus
aet jikat yej simen.

⁸ Junama'a intok, aapat juebenaka ama aneme,
jum bo'ot aet wa'am a' weene'po, bem jiniam
tetekan. Waate intok nassa'akariam chuktaka,
junama'a bo'ot aawas a' toto'an.

⁹ Aapat kateme, intok kia ama'a kateme juni'i, alleerimmea chaaeka inenim jiiän:

—Itome'e jinne'u'e —tiiän—. Tu'isi tawaari, achai Liojta betana lutu'uriaka inim weyeme —tim jiu sakan—.

¹⁰ Rei Labiita bat naataka, inim si'imekut tu'isi a' nesusuka'a benasia, juchi junaen benasi inim a' aune' betchi'bo, Lios aapo, teekapo betana junae betchi'bo enchi aniaka, emaktune —tim jiu sakan.

¹¹ Junak intok Jesus, Jerusaleneu yepsaka, junama'a bwe'u te'opota kateka'u kibakek. Junama'a intok si'imeta ama aukamta naj bitchuka, siika. Betaania' tea'u bicha siika. Jume' woj mamni ama wooim a' majtimmake. Bwe'ituk jaibu unnaa kupten.

Ju'u Jesus, juka' chuna'ouwota, ka tatakamta, bettesi au nooka

¹² Juchi yokoriapo intok, junama'a Betaania' tea'po betana yeu sajaka, tebauritaitek ju'u Jesus.

¹³ Mekka'ekut intok, senu chuna'ouwota, sia koja weekamta bichaka, aman au siika, takam a' jipue'eti'eakai. Au yepsaka intok, kia sawa ausu'litukan. Intok ka tatakan. Bwe'ituk kee taewaim yuuman a' takane' betchi'bo.

¹⁴ Junak intok, Jesus junae chuna'ouwotau:
—Kiale'e, jakwoo juni'i, kaibu'e takane'e —ti au jiiak—. Intok kia jabe juni'i, ka enchi taka bwa'ane —tiiak.

Intok junuen au a' jia'apo, jume' a' majtim a' jikkajak.

Ju'u Jesus, jum te'opopo, ka tu'isi anemta, pa'akun yeu am beeba

15 Intok juchi'intok, Jerusalemu yajaka, ju'u Jesus juchi aman bwe'u te'opou kibakeka, jume' ama jita nenkame pa'akun yeu beeptatek. Intok jume' ama jita jinume. Intok jume' watem, bem tomita ama bem nanakulia'po, intok bem aet a' jipue'uta, junaka'a juni'i, mekka am biaktariak. Intok jume' ama wokkoim nenenkame, intok bem aet joka'um junaka'a juni'i, mekka am biaktariak.

16 Intok junama'a pa'ariatchi te'opopo nape konila bo'okame, kia jabeta juni'i junama'awa'am kaita weeya'ii'an.

17 Intok inen am majtaka, inen am tejwa:

—Jaisa eme'e ka ju'unea —tiian—, inien a' ji'ojteituka'po: “Ini'i in te'opo, si'ime yoemrata betana, ama Liojtau bicha nok betchi'bo te'opopo ta'eena.” Taa eme'e, tesompo, jume' jita e'etbwamta bo'o jooriame, ama emo euse'po benasi, inien a' kari ya'ari'em —ti ameu jiiak.

18 Intok jume' te'opopo yaa'uchim intok jume' bem maejtom, inien a' jia'apo a' jikkajak. Intok kialim a' me'ebaeka juni'im ean. Taa katim a' me'an, bwe'ituk junuen auneekai, juni'im majjaen, juka' yoemrata aet yee a' majta'apo betana bem a' suum eeya' betchi'bo.

19 Intok kupte' betchi'bo, junama'a bwe'u jo'ara Jerusalem tea'po, ju'u Jesus ama yeu siika.

Ju'u chuna'ouwo waakek

20 Yokoriapo intok, ketwootana, chuna'ouwota weeka'po aman sajak. Juna'a chuna'ouwo intok, nawau tajtia wakiataka yeu matchulatukan.

21 Junak intok ju'u Peeo, tukariapo, Jesujta au a' teuwaaka'utau wawaateka:

—Itom majtame —tiia—, ju'u chuna'ouwo, tuuka, junuen em au bette nokie jiaka'u, waakek —ti au jiiak.

22 Jesus intok junak:

—Liojta, em jiapsipo yoem'ea'e —ti au jiiak—.

23 Bwe'ituk em jiapsipo tu'isi a jita suale'eteko, kia senu kawibeu, a' kateka'po a' sookteka, baweu au a' jimmaasae'eteko juni'i, junuen au ean —ti ameu jiiak—.

24 Junuen san beja, inien ne emou jiiia, Liojtau bicha nokaka, si'imeta waka'a enchim au netanee'u, juna'a weeme, enchim a' mabetne'po betana aet eaka, a' suale'em —tiia—. Intok junuen aet suale'eteko, enchim netanee'u, emou aune —tiia—.

25 Intok Liojtau bicha noka'ateko, senuk beje'eka aulatuko, junuen em Liojtau noka'apo a' jiokoine. Lios achaita teekapo katekamta betana senuku, enchim ka tu'uwa ya'ari'ut, enchim aet jiokoine' betchi'bo.

26 Bwe'ituk eme'e, kaabeta a jiokoe'eteko, ju'u Lios achai juni'i, teekapo katekame, senuku enchim ka tu'uwa ya'ari'ut, ket junalensu ka enchim a aet jiokoine —tiia.

Jesujta temaiwa'po, jabeta betanasa, lutu'uriata a' jipueka, junuen a' anne'po

27 Jesus intok, a' woj mamni ama wooi majtimmak, juchi Jerusaleneu yepsak. Aapo intok junama'a te'opopo naj weyen. Junak intok junama'a te'opopo saiwame, bem yo'o ya'urammak, intok jume' bem maejtom, intok

jume' ama si'ime yoemratau a' yo'oraa, aman au sajaka, ama au yajaka Jesujtawi, a' temaek.

²⁸ Junak intok:

—Inien em aune' betchi'bo —tiian—, jabesa enchi aet tekil makri —ti a' temaek—. Intok jabesa juna'a, inien enchi antuame —tiian.

²⁹ Junak intok ju'u Jesus am yoopnak:

—Nee ket senu weemta emou nattemaibae —tiia—, intok enchim nee aet yoopnako, nee ket enchim tejwane, a' jabetuka'po, inika'a nee tekil makrime.

³⁰ Joan yee babatoowamta ba'apo yee a' batoowa'u, jaku'ubosa aet sauritaka junuen yee batoowan, Liojta betana, oo inim bwiapo yoem nesautukan ja'ani, netche'em aet yoopna —ti ameu jiaikai.

³¹ Junak intok juname'e, bempo'im nasuk, ka kusisi inien jiu japtek:

—Liojta betana, ti te jiaka'ateko: “Jaisaaka intok, eme'e ka'a sualek”, ti itou nattemaine.

³² Taa inim bwiapo, yoem nesauta betana a' mabetlataka junuen yee batoowan ju'u Joan yee babatoowame, ti te jia'ateko, ito betchi'bo ka tu'ine —ti jiiian.

Bwe'ituk bempo, juka' yoemrata emo majjaituan ju'u ameu am ya'ane'po betana. Bwe'ituk ju'u yoemra, junaka'a Joan yee babatoowame tuka'uta, tua lutu'uriapo, Liojta betana yeteu a' noktuawaka'po aman a' eeyaka, tu'isi emo a' yo'orituan.

³³ Inia betchi'bo san, Jesujta, kaachin a yoopna machika:

—Katte ju'unea —tim jiiak.

Jesus juni'i, ket junuen am yoopnak:
 —Nee juni'i, ne kaachin enchim a tejwaane,
 jabeta ea'po junuen in ane'epo —ti ameu jiiak.

12

*Pa'asi etripo, tekipanoareom, ka tu'i jiapsekammet
 nokaka, yee majtan ju'u Jesus*

¹ Intok senu weemta am majtabaeka, ta'abwi weemtau a' tammachiaka inen ameu nok taitek:

—Senu yoeme —tiia—, yu'in pa'asi ouwota eechak. Intok korate betchi'bo, juyata ama jijjo'ak. Intok pa'asi taka ba'awata nu'u betchi'bo a' baba'awa'umta ama ya'atebok. Intok mekka aniau bicha bitchuu betchi'bo, yu'in tetata jikau bicha nat cha'abwak.

'Junuen auka intok, ta'abwim mampo a' su'u tojak. Intok pa'asi'ouwo takata, ama toboktitunemta, bempo'immak watek aman nu'u betchi'bo, lutu'uriata yaak. Junak intok, omot, mekka bwiarau bicha siika ju'u.

² Pa'asim bwaseo intok, senuk, a' nesaureowata, aman, pa'asi wajta tekipanoammeu bittuak. Pa'asim bwaseo ama chuktawame au lutu'uriamta aman nu'utuawakai.

³ Taa juname'e intok, kaita a' makaka, kia june'elaka simtuaka, intok ko'okosi a' yaakai.

⁴ Intok juchi intok, senuk a' nesaureowata aman ameu juchi bittuak. Taa junaka'a intok, tiusi maisi a' yaaka, koba jamti a' mamaasuka a' simtuak.

⁵ Intok juchi intok, senu nesaureowata aman bittuak. Junaka'a intok im me'ak. Intok juchi

intok, bu'uuka aman bittuak. Juname'e juni'i ket junalensu, watem ko'okosi yaak, watem intok su'ak.

⁶Junak san beja, wepul pu'ilaik useka, intok tu'isi a' nakeka juni'i, junaka'a junaman bittuak: “Jumak juni'i”, ti'eaka, “in a' useka'po aman, emo a' yo'orituanee”, ti au eetuakai.

⁷Taa juname'e pa'asi etta tekipanoame, intok junaka'a usiwaita aman weyeo a' bichaka, inenim jiiak: “Inika'a pa'asi etta atteaneeme, a'abo weye”, tiian. “Taa inika'a pa'asi etrita itou a' tawane' betchi'bo, ite a' me'ene. Junak intok itou tawanee”, tim nau jiiak.

⁸Junak intok, junaka'a bwiseka, a' me'aaka, junama'a pa'asi etriipo, pa'akun bicha, mekka jakunim a' tojak.

⁹Tua ju'u tekowaita intok inika'a pa'asi etrita atteakame junaman yepsako, jume' ama tekipanoame, jaisa tua ya'aneekai. Juname'e bat a' tekipanoasuka'um junuen bem auka' betchi'bo, tokti am su'aka kaita'po am tawane —tiia—. Intok juka' pa'asi wajta ta'abwim mampo a' su'u tojitebone —tiia.

¹⁰Jaisa, Liojta nok lutu'uriapo inen a' ji'ojteipo aman, eme'e kee a' noklaa ja'ani. Juna'a ji'ojtei intok, net nokaka, tetapo nee teuwaaka, inen jiia: Juka' tu'i tetata, tiia, kari aet utti nawanee'uta, jume'e, juka' karita joame, tua junaka'asu, pa'akun yeu tawaak.

Chukula, juna'a teta, jiba junae karita betuk, samita nau yuma'apo, aetuk yecha'awak, bem ka junen eao juni'i.

11 Inika'a weemta yaakame intok, ju'u achai Lios
aapo juna'a.

Intok itom bichapo suum watchisi machisi
maachi.

12 Junak intok, junaka'a weemta, ta'abwi
weemtau a' tammachiaka, aapo'ik ameu
noka'uta, bempo'immet junuen a' noka'ati
ju'uneaka, a' bwiseka a' me'ebaeka ean. Taa juka'
bu'uuraata ama anemta majjae' betchi'bo,
kaachin a' yaaka, kia beja ama a' to'o sajak juka'
Jesujta.

*Jume' paiseom, ya'utta beje'etuawamtat tomita
betana nokaka, Jesujta ji'optuabaen*

13 Chukula intok, Jesujtau watem paiseom
betana intok eroorianom teame betana aman au
bittuawak, jita juni'i, a' nonoktuaka, a' na'atejo
betchi'bo.

14 Juname'e intok, junama'a au yajaka:
—Yee majtame —tim au jiiak—. Ju'uneate,
lutu'uriata jiba em noka'apo. Intok kaabeta
betana em emo suua'po. Bwe'ituk ee betchi'bo
kaabe bwere yaa'uchim —tiian—. Che'a juni san,
empo si'imem nanancha eeyaka am bicha
—tiian—. Che'a juni san lutu'uriakamta
ausu'litae Lioj tu'u lutu'uriata e'e yee majta'e
—tiian—. Inia betchi'bo san, senu weemta te eu
nattemaibae —tim au jiiian—. Jaisa tu'inee ja'ani,
oo ka tu'inee ja'ani, ju'uyo'o ya'ari Sesar teamtau
tomita aman au tojipo —tiian—. Junae tomie,
ya'uraapo saiwame ae beje'etuana' betchi'bo.
Inien san beja, itom tejwaane, jaisa te a'
beje'etuane, oo te ka'a beje'etuane —tim a'
temaek.

15 Junak intok ju'u Jesus, aapo'ik, bem a' bai ta'aabae'po aman amet ju'uneaka, inen ameu jiiak:

—Jaisa betchi'bo eme'e nee aet ji'obilaabae —ti am temaek—. Juka' tomita neu toja —tiia—, na'a bitbae —ti ameu jiiak.

16 Junak intok, bempo junaka'a tomita au tojak, aapo intok:

—Ini'i pujba —tiia—, intok inime'e team, tomit katekame, jabesa juna'a —ti am temaek.

Bempo intok:

—Ini'i juna'a, ju'u yo'o ya'ari Sesar teamta pujbawa, intok a' teawam —tim a' yoopnak.

17 Junak intok ju'u Jesus inen ameu jiiak:

—Si'imeta waka'a Sesar teamtau bicha a' lutu'uriaka'uta, ake'em a' maka'em —tiia—. Intok si'imeta waka'a Liojtau bicha au a' lutu'uriaka'uta, ake'em a' maka'em —tiia.

Intok junuen ameu a' jiaka' betchi'bo, tu'isim a' suum'eeyak.

Ju'u Jesus, jiabijtewamta betana temaiwa

18 Junak intok jume' saruseom teame, kokkolam jiabijtene'po, junaka'a taewaita jakwoo juni'i, ka yuma'ane'etiame, aman au yajak Jesujtawi, intok inen au nattemaek:

19 —Yee majtame —tiian—, ju'u Moiseejtuka'u, ji'ojteita inien to'o siika, a' saiwata, kaabeta useka intok a' jubi to'o mukuko, a' sairawata a' jubi'une'po aman au utte'a'atiia, a' saiwata betchi'bo yoemiane'eteakai.

20 Inien a' wee'po san, woo busan o'owim nau weweriakan. Ju'u bat weyeme, jubeka, intok ka yoemiaka muukuk.

21 Aet chukula weyeme intok, juchi a' jubi'uka juni'i, ka yoemiaka muukuk. Junaet chukula weeme juni'i, a' jubi'uka juni'i, ka yoemiaka muukuk.

22 Junuen nat cha'aka jume' woo busan o'owim nau weweriaka'um, junuen emo a' jubi makaka juni'i, kia jabe juni'i, junae jamuttau kia wepul yoemiata juni'i ka au to'o kokkok. Chukula kia aapo juni'i ju'u jamut muukuk —tim au jiiak—.

23 Kokkolam jiabijtene'po taewaita yumako, juname'e jiabijteko, jume' woo busan nau wewerim betana, jabesa tua aamak tawane. Bwe'ituk si'ime emo a' jubi maklatukan —tiian.

24 Junak intok ju'u Jesus am yoopnaka:

—Tu'isi em ji'opla'em —tiiā—. Bwe'ituk Liojta nok lutu'uriat em ka ju'unea. Intok kia Liojta utte'awat juni'i em ka ju'unea.

25 Bwe'ituk junaka'a taewaita yumako, kokkolam aet jijiabijtene'e'u, emo jujupnaame kaitane. Bwe'ituk junaman teekapo, ankelesim benasia inime'e, juname'e benasi machine —tiiā—.

26 Intok kokkolam jiabijtene'po betana eme'e, jum Moiseejtuka'uta ji'osia ji'ojteimpo ka'a nokla ja'ani, junama'a ili juya beete'utchi ji'ojtek, intok Liojta inien au a' nokaka'po inen au jiiakai: “Inepone Apra'amta Liojraa”, tiiā. “Intok Isaak teamta Liojraa, intok Jakoobo' teamta Liojraa, inim nemak jiapsamme”, ti jiiā ju'u Lios.

27 Ini'i Lios intok, ka kokkoarimmeu Lios, taa jiapsammeu Lios —tiiā—. Inien san beja, eme'e tu'isi ji'opla'em, kokkoarim ka jijiabijte'etiakai —ti ameu jiiak ju'u Jesus.

Liojta betana nesauri, si'imem bepa che'a eeyatunaame

²⁸ Intok senu maejto, junuen emo nau nok bwijlaame jikkajaka, intok Jesujta tu'isi am yoopnaka'po aman, a' jikkajaka, aman Jesujtau yepsaka, au nattemaek:

—Liojta nesauta betana —tiaka—, jitaa nesaurisa, che'a utte'a itom a' ya'anee'u —ti a' temaek.

²⁹ Jesus intok a' yoopnaka:

—Si'ime nesaurita betana, ini'i juna'a, ju'u che'a utte'a itom ya'ane'u: “Ijra'eliitam teame, ake'em a' jikkajaka a' mammate'em, tiia. Ju'u itom Lios achai, wepul Lios jiba juna'a” —ti ameu jiakai—.

³⁰ “Intok em Lios achaita, tu'isi chikti em jiapsi utte'awatae, intok em jiapsi tu'i'eeritae, em achai Liojta yo'oreka a' nakne'em”, tiia. “Intok tu'isi aet jiapseka, a' nesawe'po aman weene.” Ini'i juna'a, ju'u che'a tu'i nesauri.

³¹ Aet chukula weyeme intok, batte ale benasi maachi: “Em emo nake'e benasi”, ti jiaame, “ket junalensu yoemrata a naknee”, ti jiaame. Intok ini'i wooi nesauri, jume' waate si'ime nesaurita bepa, che'a eeyawatchi, ti ne eu jiia.

³² Junak intok ju'u maejto inen a' yoopnak:

—Tua su tu'i, yee majtame —tiia—.

Lutu'uriate'e nooka, kaabeta intok Liojtuka'po, tiaka, taa wepul jiba juna'a ju'u Lios, ti em jia'apo.

³³ Intok chikti itom jiapsie, intok itom tu'i'eewamtae intok si'ime itom jiapsi'utte'awatae, junuen itou cha'aka, junuen itom a' nakne'epo. Intok tu'isi aet jiapseka a'

nesawe'po aman weene'po ket junuen itou cha'aka, junuen itom a' bo'o jooriane'po. Intok juka' yoemrata junuen itom am nakne'epo ket junuen itou cha'aka —tiia—. Intok te inien a' bo'o jooria'ateko, inim si'ime tekiata intok Liojta yo'ori betchi'bo, wakasim su'aaka am tattaawa'abepa, ite che'a tu'isi aunee inien ane'eteko —ti au jiiak.

³⁴ Jesus intok junak, tua junuentuka'po aman, juka' maejtota junuen a' yoopnaka' betchi'bo, a' marmateka, inen a' yoopnak:

—Empo i'an, juka' Liojta tu'i nok lutu'uriat atabe tu'isi aet ju'unea —ti au jiiak.

Junak intok, Jesujta junuen a' jiaka' betchi'bo, kaabe intok ta'abwi weemta a' temaebaeka ean.

Jabesa a' u'usek, juka' Krijtota

³⁵ Jesus intok, junama'a bem te'opopo am majtaka, inen ameu jiiak:

—Jaisa betchi'bo —tiia—, jume' maejtom, juka' Krijtota Labii' teamta a' yoemiak, ti jiamme.

³⁶ Bwe'ituk juka' Labiituka'uta, Liojta tu'u jiapsi inien a' jiutuak:

Ju'u tua achai yo'owe Lios, tiaka, in achai

Krijtotau:

“In batatana yejte'e”, ti au jiiak.

“Si'ime wame'e, ka enchi am sau i'aka jiapsame, taa che'a tu'isi, kia enchi beje'eka aneme, inime'e si'imem, in enchi am nok jikkajitua'po tajtia”, tiia.

³⁷ Jaisa i'an ju'u Labiituka'u juka' Krijtota usine. Bwe'ituk kia aapo'itaka juni'i, a' achai Krijto rokak.

Intok juebenaka ama aneme, alleaka Jesujta jikkajan.

Jume'e, bat naataka, Liojta ameu nokri, yee majtame, ka tu'isi bem ane'e betana, ju'u Jesus am na'atejo

³⁸ Intok jiba am majtasimeka:

—Jume' maejtom betana emo'em suua'em —tiia—. Bwe'ituk juname'e, emo Lioj waatituamcha aneme benasi, emo tebe a'aabi'itotua. Intok jum kaayepo, juka' tu'isi yo'orisi maisi ameu tebotewamta eeyamme.

³⁹ Intok jum Lioj waati betchi'bo, emo nau totojiwa'po, inime'e maejtom junama'a, ka amapo joobaeka'eene. Che'a juni san, bat bem jote'ene'uta che'a waata. Intok emo a'abojwa'po, jiba bat jote'ebaeka'eene.

⁴⁰ Taa ka amma'ali aane. Bwe'ituk inime'e junen, jamut jokoptuim, bem atteata, kia tomituk juni'i, intok kia waj bwiatuk juni'i, intok kia karimtuk juni'i, am u'uraa. Chukula intok, bem bitna' betchi'bo, tu'isi a Lioj waate tiuna' betchi'bo, binwa juka' Liojtau bicha nokwamta weetua jume' maejtom. Inimmeu san junen, che'a bettesi amet aune, jiokot bem annee'u.

Ju'u poloobe jamut jokoptuita, wooi ili kopre tomim, Liojtau bicha a' mikaka'um

⁴¹ Junama'a bwe'u te'opopo intok, Jesus katekan, tomita ama jojjo'awa bichapo. Intok juka' yoemrata bitchun, tomita aman tojamta. Yu'in totomekame intok, che'a bu'uuk ama jojo'an.

⁴² Senu jamut intok, poloobetaka intok jokoptuitaka, ama yepsak. Juna'a intok, wooi kopre tomim ama joak, tu'isi ka beje'ewaekamta.

⁴³ Junak intok ju'u Jesus, a' majta'ummeu chaaeka:

—Lutula wee'po —ti ameu jiiak—, ini'i poloobe jamut jokoptui, Liojta bichapo, si'ime jume' che'a bu'uuk ama joakame bepa che'a bu'uuk ama joak.

⁴⁴ Bwe'ituk si'ime jume' waate, bem ameu yeu bi'ila'uta ama joak. Taa ini'i jamut, a' poloobe'a'po aman, juka' ili a' jipue'uta, tokti si'imeta ama joak, bwa'amta ae a' jinu'ea'uta juni'i.

13

Ju'u Jesus, juka' te'opota a' wiutatune'etiia

¹ Jume' Jesujtaim junama'a te'opopo yeu sajaka, intok senu a' majtiwa:

—Achai —ti au jiiak—. Yuu, inime'e bwere karim, bwere tetammea ya'arim bicha'e —ti au jiiak.

² Jesus intok a' yoopnaka:

—Inime'e bwere karim enchim bichaka'um —ti au jiiak—, taewai aapo yuma'ane, inime'e karim si'ime bem tataptune'po. Intok inime'e bwere tetam intok, kia wepu'ulaik juni'i, ka nat joka tawane. Taa si'ime jeto chibela tataptune.

Juka' aniata kee subimneeo, yeu machineeme

³ Senu ili kawiu intok, oliibo'ouwota bu'uuka, juna'a intok te'opota bichapo ka au mekka au machiata katek. Jesus intok, junaman bicha sikaa, junama'a aanen. Junama'a intok aapolaik, ju'u Peo' teame, intok Jakoobo' teame, intok ju'u Joan teame, intok ju'u Antej teame, inen a' tetemae japtek:

⁴—Inien auneeme —titan—, jakwoosa yeu weeneekai —ti a' temaek—. Intok jitaa machilaasa aune, inika'a taewata abe yuma'asuseo —tim a' temaek.

⁵ Jesus intok am yoopnaka:

—Kaabeta enchim bai ta'aane'po betana emo'em suua'em —ti ameu jiiak—.

⁶ Bwe'ituk in team teuwaaka, juebenaka yeu machine. Intok: “Inepo ju'u Krijto”, tim jiune. Intok bu'uuum bai ta'aane.

⁷ Taa nassuawamta em jikkaja'ateko, intok kia nassuabaawa tiuwamta juni'i, katem jachin emo eetua. Bwe'ituk utte'a junuen yeu a' weene'po. Taa juna'a, kee ju'u subimwatuneeme.

⁸ Bwe'ituk ju'u waate yoemratau yo'oraa, ta'abwi yoemratau yo'oraatamak nassuane. Intok kia o'omotchuu, ju'u bwia au yoowame aune. Intok tebaetune. Taa ini'i si'ime weeme, kia ju'ubwa naatewame, jiokot eenaa'u.

⁹ Taa eme'e, emo naas em suua'em —tiia—. Bwe'ituk juriom ya'uraata bichapo yeu tojitune. Intok jum juriom nau emo totoja'po bemmucha'atune'em. Intok kia che'a yo'o ya'arim bichapo, intok yo'o yaa'uchim bichapo nee betchi'bo, junama'a yeu totojinaa'em. Juka' Liojta tu'u nok lutu'uriata bem jikkajine' betchi'bo.

¹⁰ Intok in tu'i nok lutu'uriata inim bwiapo jiapsammeu, si'imem yeu tajtia, ameu teuwaatune'po aman, utte'a, junuen bat ameu a' teuwaana'po, kee juka' chukula yeu weenemta yeu a' weyeo.

¹¹ Intok eme'e, aman yaa'uchim bichapo nu'upawako, aman tojiwako, ju'u enchim

nokne'epo betana, ka jain eene. Intok kaachin emo eetukai. Taa junama'a lautipo, enchim noknee'uta nokne. Bwe'ituk Liojta tu'u jiapsi, aapo'ik enchim noktuabae'po aman enchim noktuane.

¹² Intok kia a' sairaka juni'i, kiala'a me'etuneo juni'i, yeu a' bwijne. Intok kia achaiwaitaka juni'i, a' yoemiata junuen ya'a tebone. Jume' yoemiamtaka juni'i, bem achaim beje'eka japtene. Intok am su'ane.

¹³ Intok eme'e si'ime, nee betchi'bo omtanaa'em. Taa wa'a a' muke'epo tajtia nee yoem'eeyaakame, intok nee sualeme, juna'a jiapsi jinne'uritune.

¹⁴ Taa eme'e, juka' senu o'outa, Liojta te'opopo, ka ama an machika juni'i, ama anemta bichaka'ateko (inika'asan junen ji'ojtek ju'u Lanieltuka'u, Liojta betana noktuawakame), Liojta te'opota jaana a' eeyaka, intok junama'a Jerusalem tea'po ayukamta bu'uuk nasonteneeme (inika'a inien jiamta nokame, tua aet ju'unee betchi'bo, aet mammateka a' noknee). Junak intok, junaka'a junen ama anemta bicha'ateko, jume'e, bwiara Jurea' tea'po aneme, kawiu bicha saka'ane.

¹⁵ Ju'u intok, karita bepa aneme, ko'om sikaa, ka wajiwa kibakeka a' weeya' betchi'bo jita nu'ubaeka'eene.

¹⁶ Wa'a intok, wajpo aneme juni'i, ka juchi amau bicha nottibaeka'eene, a' jijine'um aman nu'ubaekai.

¹⁷ Taa juname'e taewaimmet intok, tu'isi jikot machine. Jaamuchimmeu abe asoammeu, intok

jume' bem ili asoam jaibu chi'ituammewi.

¹⁸ Inia betchi'bo san, Liojtau bicha emo nokria, ka seberia mechammet, junam bicha enchim katne' betchi'bo.

¹⁹ Bwe'ituk juname'e taewaimmet, tu'isi jiokot machine. Bwe'ituk, Liojta ke'esamriapo aniata ju'unakteka'po naateka inien jiokot machinee'u, kaitatuk. Taa i'an, juname'e taewaimmet, jiokot machinee'u junuen aune. Intok aet chukula junale benasi jiokot machinee'u, jakwoo juni'i, ka intok junuentune.

²⁰ Taa ju'u achai Lios, ka binwa junuen a' an'ii'a' betchi'bo, kaita intok taewaita naa buusti am makak. Bwe'ituk, ka junuen auka'ateko, kaabe jiapsi ean. Taa aapo ju'u Lios, juname'e ama yeu a' pu'arim betchi'bo, junaka'a junuen anemta junama'a nukisi jiba junuen a' anne' betchi'bo, ka intok naa buusti junuen a' antuak.

²¹ Inien a' wee'po san: “Krijto wa'am aane”, ti senuk jia'ateko, ka'a سوالباڪا'eene. Oo: “Wa'am jak a' yebijlaa”, ti a' jiao juni'i, ka'a سوالباڪا'eene.

²² Bwe'ituk juebenaka emo Krijtom tiaka, yeu machine. Waate intok, emo, Liojta betana noktuawaka bittuarim, tiaka yeu machine, intok yee bai ta'a' betchi'bo, سوالwatchisi machik, machilaata am joone. Intok kia suum watchisi machik juni'i joone. Intok Liojta yeu pu'arim a am bai ta'a'ateko juni'i, am bai ta'aabaekai.

²³ Taa eme'e, aet emo suua'em. Bwe'ituk inika'a weemta, kee yeu weyeo, jaibu ne si'imeta enchim tejwasula.

Inim bwiapo, jaisa a'abo a' yebijne'po, ju'u ito

benasi yoeme

²⁴ Taa intok, juname'e taewaimmetchi, jikot machisi maisi yeu simsuka'po, ju'u ta'a ka machisi tawane. Intok kia ju'u mala meecha juni'i ka machiriane.

²⁵ Jume' chokim intok, teeka betana ko'om yojtine. Intok si'ime ju'u teekapo ayukame, au yoyoone.

²⁶ Junak intok, seenu, namupo a'abo weeka bitnaa. Emo benasi inim yeu yoemtakai, yo'orisi machisia, intok tu'isi utte'awakai.

²⁷ Junak intok, a' nesaureo'ankelwam, si'imekut naas am bittuaka, aapo'ik yeu pu'ala'um nau am toji betchi'bo, si'ime bwiat yeu tajtia, na'ikim aneme nau am toji betchi'bo —tiia—.

²⁸ Senu weemta ne enchim majtabae —tiia—. Eme'e —tiia—, juka' chuna'ouwota, basiu taitemta bicha'ateko, eme'e jaibu ju'uneene, juka' tatariata a'abo weye'po. Junaka'a mammateka ju'uneene.

²⁹ Ket junalensu, bat naataka in emou teuwaaka'uta junuen yeu a' machi taiteko, ket eme'e a aet ju'uneene, juka' Liojta usiwai, che'ewasu ka mekka a' be'ee'po, inim wain ko'om a' yebijne'po —tiia—.

³⁰ Lutula wee'po —tiia—, in emou teuwaaka'u, i'an inime'e taewaimmet, inim bwiaapo jiapsame, juka' in teuwaaka'u, kee am kokkousu, yuma'isi si'ime yeu machine —ti ameu jiiak—.

³¹ Ju'u teeka juni'i, lu'utine, intok kia bwia juni'i lu'utine. Taa in noki, ka lu'uteka, jiba betchi'bo aune —tiia—.

³² 'Taa kaabe a' ju'oneyya junaka'a taewata, jak weyeosu a' yuma'ane'po. Kia ankeltaka juni'i, ka'a ju'oneyya, teekapo aneme. Intok kia Liojta usiwai juni'i ka'a ju'oneyya, taa aapo jiba ju'u achai Lios ju'unea —tiia—.

³³ 'Taa eme'e —tiia—, junaka'a taewata, jak weyeo a' yuma'ane'po ka enchim aet ju'unea' betchi'bo, juka' bejak in emou teuwaaka'uta yeu a' wee taiteko, tu'isi aet mammateka, Liojtau bicha emo nokria, intok kulupti juka' emo benasi yoemta a' yebijnee'uta bo'o bitne.

³⁴ Bwe'ituk ini'i weeme, iiyilen maachi, senu yoeme, mekka bicha simbaeka, a' jo'awapo a' nesaureowam, we'epulaim jitat am tekil makaka, sika'a benasi maachi, intok juka' senuk, jum a' jo'awapo jum ama yeu rejtiwa'po si'imeta a' suuasaeka, junama'a a' to'o siika —tiia—.

³⁵ Junuen san beja, junaka'a, jak weyeo a' nottine'po ka ju'uneaka, oo kupteo tana yebijne, oo nasuk tukaata weyeo, oo matchuu bicha, totoim kukuseo, oo tua matchusuk, a' yebijne'po ka ju'uneewa' betchi'bo, jiba a' bo'o bichaka ama anne. Eme'e juni san, netchem bo'o bichaka tawane.

³⁶ Bwe'ituk enchim ka emo suuao, inepo seej chukti emou yepsako, enchim kokocheme teune —tiia—.

³⁷ Intok si'imeta waka'a in emou teuwa'a'uta, si'imemmeu ne yeu tajti a' teuwaaka ne junen jiia, bem nee bo'o bicha'po amani.

14

Jaisa juka' Jesujta a' bwij betchi'bo, ju'u nau emo

tu'utewame

¹ Chukula intok, wooi taewata be'eeo, bem pajko, bwala'aso'ola jisu'awa taewaitune' betchi'bo, intok jume' paanim ka reberuakame, bwa'a taewaitune' betchi'bo. Intok jume' te'opopo, ama saiwame bepa che'a yo'o yaa'uchim, intok jume' maejtom, Jesujta etbwa bwij betchi'bo, intok a' me'etune' betchi'bo, awim a' jaiwan, junuen a' ya'abaekai.

² Inenim nau jiakai intok:

—Ka jume' taewaim weye'po te inen aune, bwe'ituk te junuen ayuek —tiian—, juka' yoemrata, itou omtineekai, ka yanti eewame aune —tiian.

Ju'u senu jamut, juka' ochokok, tu'isi winjubak, Jesujtat a' bemtak

³ Aapo'ik intok, Jesujta, jo'ara Betaania' tea'po aneo, junama'a yoeme Simo' teame, bat naataka junerasi taka sa'awakai, junama'a jo'aaka, ju'u Jesus intok, junae jo'aapo aanen. Aet jiji'ibwawapo intok, aapo'ik aman yejteko, senu jamut, ama Jesujtau yepsaka, juka' ochokok tu'isi win jubak, naaro' teamta ausu'lik, intok tu'isi beje'ewakamta weeyan. Junama'asan juka' ili tosai teta soto'ita, aet a' auka'uta, jamtaka, junaka'a ochokok a' kobawapo aet a' to'aak.

⁴ Waate intok ama aneme, inia weemta betchi'bo emo o'omtituak, inen emo eetuakai:

—Jaisaaka tua, beuta'a yaak —tim jiakai—.

⁵ Bwe'ituk ini'i ochoko win jubak, che'a tu'i ean, bu'uu tomipo nenkitu ean. Bwe'ituk a' beje'ewa'u, batte senu wasuktiapo tekipanoaka

ama kobaka'u, junaka'a beje'ewaek. a' nenkak intok juna'a tomi poobemmet na'ikimte'eewan.

Inia betchi'bo san, junaka'a jamutta a' beje'eka, ae tana nookan.

⁶Taa Jesus intok, junammeu:

—Ake'em a' su'u tojaka, katem suati a' bicha —ti ameu jiiak—. Bwe'ituk ini'i jamut, tu'uwata neu ya'ala —tiia—.

⁷Bwe'ituk jume' poloobem jiba emo mak anne, intok tu'uwata enchim ameu ya'abae'po aman, jiba emou aune. Taa nee ka jiba inim emo mak annee.

⁸In mukuka, in aet ma'ana'ata'apo neu ya'anaa'uta, ini'i jamut, ket be'eeo aapo jaibu inika'a ochokok win jubak a' yuma'ala'po aman, in takaat net a' si'itala.

⁹Lutula wee'po inien ne emou jiiia, ini'i Liojta tu'i nokta, kia jak juni'i, si'ime bwiat yeu tajtia, a' teuwaawa'po, inika'a jamutta, juka' ochokok win jubak, net a' si'itaka'po aman, ket teuwaatunee aapo'iku waatitune' betchi'bo.

Ju'u Juuraj Ijkarioote' teame, juka' Jesujta a' nenkibaeka, te'opopo yaa'uchimmak au tu'ute

¹⁰Junak intok ju'u Juuraj Ijkarioote' teame, wøj mamni ama wooi a' majtimpo na'ikiatuka'u, juna'a, jume' te'opopo saiwame, bem yaa'uchimmeu sikaa, Jesujta ameu yeu bwiseka, bempo'im mampo a' su'u tojine' betchi'bo amemak au tu'utek.

¹¹Juname'e intok, a' jikkajaka, junae weemta betana, emo alleetuaka, intok tomita a' mikrokaka a' tejwak. Chukula intok ju'u Juuraj

Ijkarioote' teame, a' bwijtune' betchi'bo, aet tekipanoa taitek.

Kupteo, Jesujta ji'ibwa'po

¹² Intok, ju'u bem pajko, jume' paanim ka reberuakame bwa'e taewaita yumako, intok jume' bwara'aso'olam aet su'anaa'u. (Juna'a intok pajkua'atea tiia.) Junak san beja, jume' a' majtim:

—Jakunsa —tiian—, jume' paanim ka reberuakame, intok juka' bwala jisu'ari jissobata itom bwaa i'a —tim a' temaek.

¹³ Junak intok, aapo, wooi a' majtim, bwe'u jo'arata kateka'u am bittuak, intok:

—Senu o'outa, soto'po ba'am weeyamta enchim nankika weene —tiia—. Junaet cha'aka em katne —ti ameu jiiak—.

¹⁴ Intok senu jo'arapo a' kibakeko, junaman, junaka'a karita atteakamtau eme'e yajaka, inen au jiunee: “Ju'u yee majtame inen jii: Inim em jo'apo, jume' paanim ka reberuakame, intok juka' bwara jisu'ari jissobata, aet a' bwa'a taewaita yumaka'po aman, inim em jo'apo a' ji'ibwarokaka nokla. Kiali'ikun te a' ju'uneyyabae, jakuni itom ji'ibwane'po.”

¹⁵ Junak intok juna'a, junama'a, junae karita bepa, intok senu bwe'u kari katek. Junaka'a intok enchim tejwane. Junama'a intok si'ime aayuk, itom ae ji'ibwane'u. Eme'e junen intok, junama'a, ito beasi si'imeta ama tu'utene.

¹⁶ Jume' majtim intok, aman bwe'u jo'arau bicha sajaka, junuen ameu jiuwaka'po aman, junuen ameu yeu siika. Intok paanim, ka reberuakame, intok bwara jisu'ari jissobata,

bwa'ana'po, junama'a si'imeta tu'ulisi
tu'utekamme.

¹⁷ Kupteo yumak intok, ju'u Jesus, jume' woj
mamni ama wooi ama a' majtimmak, junaman,
paanim ka reberuakame, intok juka' bwara
jisu'ari jissobata, bem bwa'ane'po yepsak.

¹⁸ Junama'a intok, ama aet jiji'ibwawa'po,
ji'ibwa betchi'bo, ama jootekai, Jesus inen jiiak:

—Lutula wee'po —tiia—, emo tana senu aane,
i'an nemak inim ji'ibwame, nee yeu bwiseka nee
nenkineeme —tiia.

¹⁹ Junak san beja, bempo, ka emo alleetua
japtek, intok we'epulaka inen au jiu japtek:

—Jumak juni'i inepo ja'ani —ti jiakai.

²⁰ Junak intok aapo am yoopnaka:

—Jume' woj mamni ama woosim betana
—tiia—, wepu'ulaka juna'atune —tiia—. Pu'atopo
in ji'ibwa'po, paanim komoniaka, am bwa'akame
—tiia—.

²¹ Taa lutula wee'po, ju'u emo benasi yoemta
betana junuen a' ji'ojteituka'po aman, au chupne.
Taa tu'isi ae betchi'bo jiokot machine, junae
o'outawi, ju'u, yeu a' bwiseka a' nenkakamtau
—tiia—. Che'a tu'i ean —tiia—, juna'a o'ou,
jakwoo juni'i ka inim yeu tomteka'ateko —tiia.

²² Junak intok ju'u Jesus, ketuni am ji'ibwaosu,
juname'e paanim, ka reberuakame, nu'uka,
Liojtau bicha noksuka intok, am rebekta taiteka
a' majtimmet naas am na'ikimte taitek:

—Jibabu —tiakai—, ini'i juna'a, ju'u in taka
benasi machik, enchim bwa'anee'u.

²³ Juka' pa'asi ba'awata aet auka'uta intok,
nu'uka, Liojtau bicha nookak. Liojtau bicha au

nokriasuka intok, junaka'a pa'asi ba'awata, bem a' ji'ine' betchi'bo, naas am maktaitek.

²⁴ Intok:

—Ini'i juna'a —tiakai—, ju'u in ojbota benasi maachi. Liojta betana bemelasi lutu'uria ya'ari, juebenam betchi'bo wo'otineeme.

²⁵ Lutula wee'po —tiia—, inika'a pa'asi ba'awata ne kaa'intok ne inim emo mak a' ji'ine —tiia—. Taa taewai yuma'ane, junaman Lios yo'o nesaweka kateka'u, ta'abwi, bemelak pa'asi ba'awata in emo mak ji'inee'uta yuma'ane —tiia.

Ju'u Jesus, juka' Peo' teamta, ka au a' ta'aatiune'po betana a' tejwa

²⁶ Junama'a intok, Liojtau bicha weyemta juka' bwikta bwiikak. Junama'a intok, junuen ausuka, senu kawiu, tu'isi oliibo'ouwota auka'u bicha sajak.

²⁷ Junama'a Jesus intok, inen ameu jiiak:

—Inie tukaariat, si'ime eme'e, neu aunemta betana emo womtaka, nee to'o tennine'em —tiia—. Bwe'ituk chupi'iseka weye ju'u Ji'ojtei inen jiam: “Bwaram womteka, na'ikim bem tennine' betchi'bo, juka' am suuamta ne me'enee”, ti jii ju'u ji'ojtei.

²⁸ Taa chukula intok, ne jiabijtesuko, bwia Kalilea' tea'u bicha ne emo pat weene —tiia.

²⁹ Junak intok, ju'u Peeo inen au jiiak:

—Eu aunemta betana, si'imem emo womtaka'ateko juni'i, inepone kaachin ino majjaituaka enchi to'o simbaeka'eene —ti au jiiak.

³⁰ Taa ju'u Jesus intok, aapo'ik inen yoopnak:

—Lutula wee'po —ti au jiiak—, ne inen ne eu jiiia, inie tukaariat, totoi'o'owiata kee wosa a' kukuseosu, empo, bajisi temaiwako, junalensu ket, bajisi, ka nee emo ta'aa tiune.

³¹ Taa ju'u Peeo, che'a juni san au ousi eetuaka:

—Kia nee a eemak muke'etek juni'i —tiia—, nee eemak mukne —tiia—, intok jiba ino enchi ta'aa tiakai.

Jume' waate juni'i, ket jiba junaensu jiiian.

Ju'u Jesus, jum, Jetsemani' tea'awi, Liojtau bicha bwaana

³² Junak intok, sajaka, Jetsemani' tea'u yajak. Jesus intok, junama'a am joosaeka am tejwaak. Bwe'ituk bempo'immeu, ameu ili mekka, aapola, Liojtau bicha nokbaeka ean.

³³ Taa juka' Peo' teamta nuk siika, intok juka' Jakoobo' teamta intok juka' Joan teamta. Intok tu'isi au jachin eetuataitek. Intok ka au alleetuataitek.

³⁴ Juname'e bajika intok, aamak sajakammeu:

—In jiapsi abe siok muke —ti ameu jiaka—, emo'em suuaka, im em taawa —ti ameu jiiak.

³⁵⁻³⁶ Junak intok ju'u Jesus, jum a' ane'epo, mekka jeela sikaa, bwiapo, tonommea kikteka, Liojtau bicha nokbaekai, jumak juni'i, junama'a lautipo, ka ine'e maisi machik au weyemta, ka utte'atune, ti eakai. Intok Liojtau bicha nokaka, inen jiiak:

—In achai —tiia—, empo che'a, si'imeta a jooa. Inika'a neu weyemta, empo a omot bicha, ta'abwisi a' kuaktaka'ateko, junuen aune. Taa ka in junen ea'po, taa em ea'po amantune.

³⁷ Junak intok, jume' baji a' majtim, a' to'o sika'apo aman, ameu yepsaka, kokocheme teaka, Simotau:

—Jaisa empo koche Simo —ti a' temaek—. Jaisa empo kia chubala juni'i, ka kocheka a aane —tiia—.

³⁸ Ka tu'uwata ka enchim ya'ane' betchi'bo, aet emo suuaka Liotau bicha noka'em —ti ameu jiiak—. Bwe'ituk ju'u jiapsi ala, tu'uwau bicha jiba ea, taa ju'u enchim takaa, ka ama aawe —tiia.

³⁹ Intok juchi'intok, bat naataka, Liojtau bicha nok betchi'bo, tonommea a' kikteka'u bicha sikaa, junaman, jiba junaka'a, bat naataka junaman a' teuwa'uta nookak.

⁴⁰ Junak intok, jume' baji a' majtim a' to'o sika'apo aman ameu yepsaka, juchi kokocheme teak. Bwe'ituk juname'e intok bem yete kokkolamtuka' betchi'bo, kia kaita nok machiakan, juchi bem kokocheka teuwaaka' betchi'bo.

⁴¹ Bajisi junuen auka beja, juchi juname'e bajimmeu notteka:

—Jaisa eme'e ketuni kokoche —tiia—, intok ketuni yum jo'ewamta weetua —ti am temaek—. Jote'embu —tiia—. Eme'e jaibu kaachin an machi. Bwe'ituk yuma'asuk ju'u in teuwaaka'u, emo benasi inim yoemtukame, ka tu'i jiapsi yoemem mampo a' su'u tojinaa'u.

⁴² Japte'em. Bwe'ituk a'abo weye ju'u nee yeu bwiseka, nee nenkineeme.

Ju'u Jesus, bwijritaka weeyawa

⁴³ Ket a' nokaosu intok, ju'u Juuras Ijkarioote' teame bat naataka woj mamni ama wooi a'

majtimpo na'ikiarituka'u, juebena yoememmak ama Jesujtau yepsak. Te'opopo saiwame, bem yo'o ya'uram betana intok junama'a yoemrapo che'a ama yo'o ya'arim betana, intok junama'a bem maejtom betana, aman bittuarimtakai. Waate tettebem kukuche'eka kaaten. Wate intok bwere kutam mampo machu'utisakan.

⁴⁴ Ju'u yeu a' bwijneeme intok a' nenkineeme, jaibu senu machilaata am maklatakai, inen ameu jiulatukan:

—Te aman yajako —tiaka—, waka'a a' pujbawapo, in aet tentenee'u, junaka'a, eme'e, tu'isi a' suuaka a' bwiseka a' weeyane —ti ameu jiulatukan.

⁴⁵ Intok ama yajaka, ju'u Juraj Ijkarioote' teame, Jesujtau rukteka, a' pujbawapo aet tenteka:

—Yee mamajtame —ti au jiiak.

⁴⁶ Junak intok juname'e, junuen bem tejwarimtuka'po aman, Jesujta bwisekamme.

⁴⁷ Jesujta majtim betana intok, seenu, a' bainapo jume' tebe kuchi'im yeu wikeka, te'opopo nesawemta a' nesaureowata aman bittuarita, naka chukta'a beebak.

⁴⁸ Jesus intok, ameu nokaka:

—Jaisa nee etbwareotuka'a benasia eme'e, mampo kuche'eka, intok kutam machu'uteka a'abo nee bwij betchi'bo, a'abo neu yajak —ti am temaek—.

⁴⁹ Kati'ikun nee chikti ta'apo, emomak jum te'opopo aneka intok yee majtan. Junama'a intok jaisakai eme'e ka nee bwisek —ti am temaek—.

Taa juka' ji'ojteita junuen a' chupne' betchi'bo, utte'a inien a' ya'atune'po —tiia.

⁵⁰ Junama san, jume' a' majtim, si'ime a' to'o tennek.

Ju'u ju'ubwa yo'otume, a' to'o wantekame

⁵¹ Taa seenu, ju'ubwa yo'otume, ka tajo'oreka taa kia bwe'u tosai tajo'orimmea au ropti jintuarika, junama'a Jesujtaimmak ama aanen. Junak intok, jume'e, Jesujta junuen bwisekame, ket junaka'a ju'ubwa yo'otumta aamak weyabaeka, ammea au a' jintuarim bwisek.

⁵² Taa juna'a intok, am mamajuka, jume' a' jineka'um, bem mampo a' to'o buiteka, ama yo'eeka, june'elaka siika.

Ju'u Jesus, yo'o ya'uraata bichapo jipu'uwa

⁵³ Jesujta intok, te'opopo che'a yo'o ya'ataka, nesawemta jo'au tojiwak. Junama'a intok, si'ime jume' ama te'opopo ju'u yo'oora intok junama'a yoemrapo ama yo'o ya'arime ama aanen. Intok si'ime jume' junama'a bem maejtom.

⁵⁴ Taa ju'u Peo' teame, a' weeyawao, ili mekka, aet cha'aka weyen. Intok a' junama'a jo'ara mayoau tajtia aamak yepsak. Te'opopo yo'o ya'ataka nesawemtau a' tojiwako. Intok ama saiwammak, tajimmeu kateka sukawen ju'u Peeo.

⁵⁵ Intok junama'a, ju'u yo'oora, jum te'opopo nesaweme, intok si'ime ju'u ya'uraa, Jesujta me' betchi'bo, watem, jitat, ka tu'ikut betana, a' me'etune' betchi'bo, a' na'atejonemta waatan. Taam kaabeta teak.

⁵⁶ Bwe'ituk juebenaka, aa noki'ichiata, ka tu'ik ae tana nookan. Taa bem aet noka'u, intok aetana a' waatiawa'po aman, ka ama yeu weaman. Bwe'ituk utte'atukan, wooi oo baji yoemem, nanancha bem a' teuwaane' betchi'bo, juka' bem a' na'atejonee'uta.

⁵⁷ Junak intok, waate, a' beje'eka, aa noki'ichiata nok japtok inenim jiaikai:

⁵⁸ —Itepote che'a, inika'a inen ti jiamta te jikkajila. Aapo, ika'a te'opota, maamea ya'arita au tatapne, tiia. Baji ta'apo intok, ta'abwi te'opota, ka maamea ya'atunemta au ya'ane'etiia.

⁵⁹ Taa junuentak juni'i, a' beje'eka bem teuwa'a'u, ka nanancha a' teuwaak. A' waatiawa'po aman ka yeu weaman.

⁶⁰ Junak intok ju'u te'opopo che'a yo'otaka, ama nesaweme, nasuk kikteka, Jesujtau:

—Jaisa empo kaita am yoopna machi —ti a' temaek—. Inika'a weemta enchi beje'eka nokammewi. Jaisa lutu'uria ja'ani, bem et noka'uta —ti a' temaek.

⁶¹ Taa aapo intok, ju'u Jesus, tua kaita am yoopnariak. Juchi intok ju'u te'opopo che'a yo'otaka ama nesaweme, juchi au nattemaeka:

—Jaisa empo juna'a ja'ani, ju'u Krijto —ti a' temaek—. Intok ju'u, tua yo'oriwamta Liojta betana, empo usiwai —ti a' temaek.

⁶² Junak san beja, ju'u Jesus:

—Inepo juna'a —ti au jiiak—. Intok juka' Liojta usiwaita empo bitne, Liojta, si'ime utte'awata betana, intok a' batatana katekamta bitne. Intok ket, namupo a'abo ko'om weyemta'e'e bitne —ti au jiiak.

⁶³ Junak intok ju'u te'opopo, che'a ama yo'o ya'arime, kujteerimnea, au supe siuti wikeka, ama anemneu inen jiiak:

—I'an, junuen a' nokaka' betchi'bo —tii—, junuet a' nok bwijlataka, intok a' beje'eka aet nokneeme, kaabe intok waatiatune —tii—.

⁶⁴ Eme'e a' jikkajila, junuen ju'enasi a' jiaka'po. Jaisa emou maachi —ti am temaek.

Juname'e intok, si'ime, a' me'e i'aka nookan.

⁶⁵ Waate intok, aet chit watti japtok. Intok a' puj suma'ika, a' beebaka, inen au jiiian:

—Noolia —tiiian—, itom tejwaa jabeta ju'u enchi choname —tim au jiakai.

Jume' waate intok, ama saiwame, a' chonaka, ko'okosi a' jooan.

Ju'u Peeo, Jesujta ka au ta'aa, tii

⁶⁶ Te'opopo che'a yo'o ya'arita, jamut nesaureowa aman ko'om siika. Peota intok junama'a betuk a' ane'epo,

⁶⁷ tajimneu sukawemta bichaka, tu'isi a' bitchuka, inen au jiiak:

—Jaisa empo ket, Jesuj nasareeno' teamtamak empo weaman ketchia —ti au nattemaek.

⁶⁸ Taa aapo ju'u Peeo intok:

—Tua ne ka'a ta'aa junaka'a —ti au jiiak—. Intok ne kia ka ju'unea jachin em neu jia'apo —tii.

Intok junama'a, ama yeu rejtiwa'po, pa'akun bicha yeu siika. Intok ju'u totoi'o'owia kukusek.

⁶⁹ Ju'u jamut nesaureo intok, juchi a' bichaka, ama anemneu inen jiiak:

—Ini'i ket juna'a, Jesujtaim betana weyeme —tii.

⁷⁰ Taa ju'u Peeo intok, juchi, ka'a lutu'uria'atiaka nookan. Intok juchi intok, chukula, jume' ama aneme:

—Lutula wee'po —tiian—, empo amemak weaman —tim Peotau jiian—, intok'e Kalileotakai. Bwe'ituk bempo'im benak nooka.

⁷¹ Taa ju'u Peeo, tua a' sua'na' betchi'bo inien au noktaitek:

—Tua ne ka'a ta'aa junaka'a o'outa —tiia—, enchim nee aamak weama tia'u. Intok ka tu'uwa neu a'aune'uta net aune'etiia, in noki ka lutu'uriatuko —tiia.

⁷² Junak intok ju'u totoi'o'owia, iniamak nau, jaibu wosa kukujlatukan. Junak intok ju'u Peeo, Jesujta au nokaka'utau wawaateka, inen au a' jiaka'po: “Juka' totoi'o'owia kee wosa kukuseo, empo bajisi netana temaiwaka'ateko, junama'a empo ket junalensu, ket bajisi, ka emo nee ta'aa tiune.” Peeo intok, junuen au nokwakamtau wawaateka, bwan taitek.

15

Ju'u Jesus, Pilaato' teamtau tojiri

¹ Yokoriapo intok, jume' te'opopo saiwame, bempo'im bepa che'a ama yo'o ya'arime, intok jume' yoemratau che'a ama yo'o ya'arimmak, intok bem maejtommak, intok si'ime ya'uraamak nau, wepulsi nau a' lutu'uriateka, Jesujta, mampo nau suma'ita, Pilaato' teamtau tojak.

² Pilaato intok inen au nattemaek:

—Jaisa empo juna'a, ju'u juriommeu ju'u rei —ti au jiakai.

Jesus intok:

—Lutu'uria, em noka'u —ti a' yoopnak.

³ Jume' te'opopo saiwame, bempo'im bepa che'a yo'o ya'arime, juebenakut betana a' na'atejoka ama aanen.

⁴ Pilaato intok juchi au nattemaek:

—Juebena weemtat betana em na'atejowa'po, jaisa empo ka'am yoopnabae —ti a' temaek—. Jaisa empo kaita am yoopna machi.

⁵ Taa ju'u Jesus, kia junuentak juni'i, ka'am yoopnak. Pilaato intok, tu'isi au a' suum eeyatuan.

Ju'u Jesus, a' me'etune' betchi'bo, aet nesauri

⁶ Taa juname'e taewaimmet intok, pajko taewaituko, junuen a' bo'o jooriawa'po aman, ya'uraapo eta'ita, kia jabeta juni'i, bem a'awaka'uta, jiokoiritaka, su'u tottojiwan.

⁷ Junama'a intok ye'e'eta'awa'po, watemmak, senu eta'itukan, Barabaj teame. Bwe'ituk juna'a, watemmak nau eaka, ya'uraata beje'eka aulammak, yee su'awamta weetuan.

⁸ Ju'u bu'uura ama yajaka intok, junuen a' bo'o jooriawa'po aman, pajko taewaituka' betchi'bo, senuk ama su'u tojina'po betana a' teuwaan.

⁹ Pilaato intok:

—Jaisa eme'e, juka' juriommeu yo'o ya'ari' teamta nee su'u toji'ii'a —ti am temaek.

¹⁰ Bwe'ituk aapo ju'u Pilaato tu'isi ju'unean, yo'o ya'uraata, Jesujtat kopteka, aman au tojiwaka'po. Bwe'ituk ju'u te'opopo yo'o ya'uraa, ka'a bibitpean, juka' yoemrata che'a am eeya i'akai.

¹¹ Taa jume' te'opopo che'a ama yo'ooraa, juka' bu'uurata amemak eene' betchi'bo, ameu nookan, Barabajta su'u tojitune'po betana.

¹² Junak san beja ju'u Pilaato:

—Jaisa eme'e nee aet nesau'ii'a, inika'a juriommeu yo'o ya'ari' teamtat —ti am temaek.

¹³ Bempo intok chai nokpo inen jiian:

—Kuuset popontaka, me'etune —ti chaaen.

¹⁴ Taa ju'u Pilaato intok, inen ameu jiia:

—Jitasa ka tu'ika ya'alataka, eme'e kuuset a' muk i'a —ti am temaek.

Taa bempo intok, che'a kusisi chaaeka, inen jiia:

—Jiba kuuset popontaka, me'etune —ti jiakai.

¹⁵ Ju'u Pilaato intok, si'ime juka' yoemrata ama anemtamak, tu'isi tawaabaekai, Barabaaj teamta jiokoi tebok. Juka' Jesujta intok, bat a' bemmucha'ateboka, chukula, kuuset a' popontune' betchi'bo aet nesawek.

¹⁶ Junak intok jume' sontaom, jum yo'o ya'uraa karita korapo wajiwa a' kibachak. Juna'a intok Pretoorio' tea. Junama'a intok, si'ime ju'u sontaoraa, emo nau tojak.

¹⁷ Junama'a intok, unnaa sik saalaim teebem wokimmeu tajtia supetuawak. Intok juka' juyata tu'isi wichakamta jijjo'aaka, a' koona yaaka, a' kobawapo aet a' yechak.

¹⁸ Junama'a intok, sep au tebote pat:

—Jaisa empo jiia, juriommeu yo'o ya'ari' —ti au jiu japtak—, emo a' yo'orituamcha aneka.

¹⁹ Intok bwe'u bakae, kobat a' bebaka, ko'okosi a' jooan. Intok aet'im chit wat watten. Intok a'

yo'oremcha aneka, kia jak wa'am a' eeyaka, au tonommea jajapten.

²⁰ Junuen jaanam aet noksuka intok, jume' sik saalaim supem, bem a' supetuaka'um, juname'e a' yecha'ariaka, jiba a' supewampo a' kobatuak. Intok kuuset a' popontune' betchi'bo, yeu nuk saka'awak.

Kuuset popontaka, muuke, ju'u Krijto

²¹ Senu o'ou intok, Sireene' bwiara' tea'a betana joome, juna'a intok Simo' teaka, intok Rupo' teamta intok Alejanro' teamta achai, waj betana yebijsusekan. Junama'a wa'am a' weyeo intok, Jesujta aniasaiwakai, juka' kuujta pu'aktatuawak.

²² Intok senu ili bwia kawiu, kolkota' tea'po tojiwak. Juna'a intok, kuaktituko, Mukia koba, ti jiubae.

²³ Junama'a intok, juka' pa'asi ba'awata, wantiriata cha'atuamta miira' teamtamak nau kuutita, a' ji'ii'aka, au ji'obek. Taa aapo intok, ka'a je'eka.

²⁴ Intok kuuset a' poponsuako, aet chukula, a' supewam, naikisi reebeik am na'ikimtek. Jume' reebeim intok, we'epulaim amemak tawane' betchi'bo, ja'atepo nau yeuwak.

²⁵ Intok kuuset a' poponwa'po, tua batan jiao junen ya'awak.

²⁶ Intok a' na'atejoka junuen a' ya'awaka'po, ju'u ji'ojtei inen ji'ojteitukan: “Juriommeu yo'o ya'arituka' betchi'bo”, ti ji'ojteitukan.

²⁷ Aamak intok, naa buusti, wooi etbwareom aamak lopola bem kuusimmet poponwak. Senu a' batatana, senu intok a' miko'otana.

28 “Ka tu'i yoememmak junuen ya'atuk”, ti jiakame, junama'a chupuk ju'u senu ji'ojteipo, jakwoo naateka junuen teuwarituka'u.

29 Ama amet wa'am kateme intok, kialim jaana aet jiaka, au koba wiu wiuten, intok inenim au jiiian:

—Empo che'a, juka' Liojta te'opota tatabeka'ateko juni'i, intok baji ta'apo juchi emo a' ya'ane, ti bat naataka junuen jiusukame,

30 empo, emo jinne'uka, kuuset ko'om weye'e —tim au jiiian.

31 Intok ket jiba junaensu jume' te'opopo saiwame betana, ama ya'uram, bem maejtommak nau, jaanam aet nookan, inenim jiakai:

—Watem jinne'uk. I'an intok, aapo ka a au jinne'u —tim nau jiiian—.

32 Empo —tiiian—, ijra'eliitammeu Krijto yo'o ya'ari'i teame, junum kuuset em poponikut betana ko'om weye'e intok junuen enchi ayuko, ite a' bichaka, te enchi sualne —tim au jiakai.

Jume' intok, aawit ama ket kuuset poponwakame, ka tu'isi aetana nookan.

33 Intok tua luula kateko naateka, si'ime bwiat, bajim jia'apo tajtia, ka machisi tawakan.

34 Intok junama'a, bajim jia'apo, ju'u Jesus kusisi chaaeka, inen jiiian:

—Eloi, Eloi, lama sabaktani. —Ini'i noki intok, inen jiubae: “Lios in achai, jaisa betchi'bo empo kia nee jimaalataka, neaj koptilata benasi aulaa”, ti jiubae.

35 Junama'a intok, senu ama aneme, junuen a' jia'apo aman a' jikkajaka:

—Eliaj teamtau a' chaae —tiia.

³⁶ Junama'a lautipo intok, ju'u seenu, senu weemta, ejponja' teamta, juna'a intok komoniawak, ba'ata nunu'ee, binaakretae a' komoniaka, tebe bakapo a' sumaka, aman jikau au a' noitak, intok inen jiaikai:

—Chubala em bo'o bicha —tiia—. Jumak juni'i ju'u Eliaj teame au a' chaae'u, au yepsaka, ko'om a' yecha'ane —ti jiiak.

³⁷ Taa ju'u Jesus, junama'a lautipo, kusisi chaipat, muukuk.

³⁸ Junak intok, jum bwe'u te'opopo, unnaa bwe'u tajo'orim, ama wajiwa cha'aka'um, nasuk'aman, jikat naateka, ko'om tajti, siutek.

³⁹ Ju'u intok, sontao ya'ut, aapo'ik bichapo ane'u, junuen a' jiaka a' mukuka'po aman a' mammateka, aapo'ik betana inien a' teuwaak:

—Lutula wee'po, ini'i o'ou, kuuset poponiakame, Liojta usiwai —tiia.

⁴⁰ Intok mekka'ekut, waate jaamuchim aman ja'abweka, a' bitchun. Juname' nasuk intok, ju'u Maria, bwe'u jo'ara Maareena' tea'a betana jometaka ama aanen. Intok ju'u senu ju'ubwa yo'otume, Jakoobo' teamta intok a' saira, Jose' teamta, juname'e ae, ket ama aanen, Maria' teame, intok ju'u Salome' teame.

⁴¹ Juname'e jaamuchim intok, jum bwiara Kalilea' tea'po intok, tu'isi a' suuaka, aet emo tekil makritukan. Intok wate juebena jaamuchim ket junalensu aet emo tekil makritukan, Jerusalem tea'po, jum yee a' majta'apo, aamak naj kuaktisukame.

Jesus ma'ari

⁴² Junae taewait, kupteo, ket jeo jomteo, juchi yokoriapo intok sabalatubae' betchi'bo, intok aet yum jo'etuneeo, junaka'a sabalata, kee yumao, si'imeta baa ya'asubaeka ean.

⁴³ Junue betchi'bo senu yoeme, Jose' teame, Arima tea' tea'po jo'aakame, juna'a intok ya'utuka, yo'oriwan. Intok ket jiba junalensu, juna'a, Liojta utte'a nesawata inim aniau ko'om a' yuma'ane'po aet bo'o bichakan. Juna'asan, au ou bujtaka, Pilaato' teamtau kibakek. Intok juka' Jesujta takaata a'awak.

⁴⁴ Ju'u Pilaato intok, lauti a' mukuka' betchi'bo, a' suum'eeyak. Juka' ya'uttau intok chaitebok, juka' Jesujta muksuka'po, oo kee a' muke'epo aetana ju'uneebaekai.

⁴⁵ Intok ya'utta betana, Jesujta muksuka'po junuen lutu'uriata makwaka, juka' Jesujta takaa, Jose' teamtau su'u tojiwak.

⁴⁶ Juna'a Jose' teame intok, bwe'u tosai tajo'orim jinuka, chukula intok ko'om a' yechaka, bwe'u tosai tajo'orimpo a' biijtaka, kau sibapo, wojo'oriata ya'ari'po, junama'a a' tekaka, intok juka' pattiriata, tetae ya'arita, junae a' pattak.

⁴⁷ Ju'u Maria, bwe'u jo'ara Maarena' tea'po jometaka, intok senu yoeme, Jose' teamta ae Maria' teame, juname'e a' bichak junum a' tekri'po.

16*Ju'u Jesus jiabijte*

¹ Intok sabala taewata simsuka'po aet chukula, ju'u Maria, Maareena' tea'po joome, intok ju'u senu ju'ubwa yo'otume, Jakoobo' teamta maala, Maria' teame, intok Salome' teame, senu weemta, tu'isi win jubak jinuk, aman au toji betchi'bo, a' takaawabet a' to'o betchi'bo.

² Yokoriapo intok, lominko ta'apo, tu'isi ketwootana yeu sajaka, aman a' tekri'u bicha sajak, ju'ubwa ta'ata yeu weyeo.

³ Intok bo'ot kateka inen nau jiusakan:

—Jabesa tua, juka' bwe'u tetata, ae pattita, mekka itom biaktariane —tim nau jiu sakan.

⁴ Aman yajaka intok, juka' bwe'u tetata a' tekri'ipo, aet a' pattituka'uta, mekka biaktita teak. Bwe'ituk tu'isi bwe'uuriakan.

⁵ Junama'a a' tekri'ipo intok, ama kimuka, senu ju'ubwa yo'otumta, tossaalaim, ko'om tajti supekamta, junama'a batatana katekamta am bichak. Intok emo womtekamme.

⁶ Taa aapo ju'u ju'ubwa yo'otume intok:

—Kate'em emo wom womta —ti ameu jiiak—. Ne ju'unea —tiia—, juka' Jesus nasareenota, kuuset poponwakamta enchim a' jaiwa'po. Juna'a ala, inim a' tektuka'po ka aane. Bwe'ituk jiabijtesuk. Intok inim ka aane. Intok junum a' bo'osuka'po a' bicha'em, a' kaabe'po.

⁷ Taa aapo'ik a' teuwala'a benasia, i'an eme'e sajaka, a' majtim aman lutu'uriata makne. Intok juka' Peo' teamta, bwiara Kalilea' tea'po, amead a' ane'epo aman. Junaman bem a' bitne' betchi'bo. Intok junuen bem a' ju'uneyyane' betchi'bo, am lutu'uria makne.

⁸ Juname'e intok, junama'a, a' bo'osuka'po, yeu sajaka, womtilamtaka, emo yoaka, intok tu'isi emo majjautuaka tennek. Intok kia bem womtilamtuka' betchi'bo, junaka'a junuen bem ju'uneyyaa'uta, kaabetau a' etejon.

Ju'u Jesus, Maria Maareena' teamtau au yeu machia

⁹ Taa ju'u Jesus, lominko ta'apo, tua ketwootana, jiabijteka, Maria Maareena' teamtau bat au yeu machiak. Bat naataka intok junaka'a, jume' woo busan bebeje'eri ka tu'i jiapsi eerita a' jiapsipo a' jipu'usuka'um, pa'akun yeu beeprialatukan.

¹⁰ Aapo ju'u Maria intok, bat naataka aamak rejtisuka'um, aapo'ik betana, emo jiapsi sioktuaka anemmeu, aman ameu yepsaka, am lutu'uria makak.

¹¹ Juname'e intok, a' juchi jiapsa'po aman junuen a' jikkajaka, intok aapo'ik junuen a' bichak, tia'apo, katim a' suale.

Ju'u Jesus, jume' wooi a' majtimmeu au yeu machia

¹² Taa chukula, wasau bicha, woika katemmeu, ta'abwisi au ya'alataka, ameu au yeu machiak.

¹³ Juname'e intok, notteka, jume' wate aman lutu'uria makbaekai. Junuentak juni'i, juname'e ka sualwan.

Ju'u Jesus, a' majtim am tekil maka, a' nok lutu'uriata bem a' jinabakane' betchi'bo

¹⁴ Intok juchi'intok, aet chukula, jume' woj mamni ama wepu'ulaimmeu, jiji'ibwawa'po nau anemmeu, ameu au yeu machiak, ju'u Jesus. Intok kaita bem a suale'po betana, intok

namakak bem jiapseka'a betana, junama'a witti ameu a' teuwan, jume'e, bat naataka junuen a' jiabijteka'po aman a' bichaka, intok bempo'immeu a' etejowaka'po, intok junuen ka bem a' sualeka'po betana, junama'a junuen ameu nookan.

¹⁵ Intok inen ameu jiiak:

—Si'ime bwiat na'ikim sajaka, inim bwiapo jiapsammeu, inika'a tu'i nokta, Liojta betana weyemta, ameu teuwane —tiia—.

¹⁶ Wa'a intok, enchim jikkajaka intok a' sualeka, au batoowatebokame, juna'a a' jiapsi jinne'utune. Taa wa'a ka'a sualekame, juna'a, jiba betchi'bo ka tu'uwata betuk tawane.

¹⁷ Intok inika'a machilaata amet ju'uneyyane, wame'e a' sualneeme. Bwe'ituk juname'e, bemelak, ka bem nokta nokaka, ta'abwik nokne. Intok neas lutu'uriaka, jume'e, bem jiapsimpo bebeje'eri ka tu'i jiapsi eeriakame, pa'akun yeu am bepriane.

¹⁸ Intok, senuk, kia aakamta a' ki'ilatuk juni'i, junaka'a kaachin autuane. Intok jita, junae a' muknee'ue, joyokamta je'eka'atek juni'i, kaachin aune. Intok ko'okoemtat mamaka, Liojtau bicha a' nokria'ateko, au a' inne'etetuane.

Ju'u Jesus, teekau jikau cha'atu

¹⁹ Ju'u yo'owe Jesus intok, inika'a si'ime weemta ameu a' noksuko, teeka betana, jikau nuk cha'atuwak. Junaman mabetwaka, intok Liojta batatana yejtetuawak.

²⁰ Juname'e intok, yeu sajaka, si'imekut, Liojta tu'i noki teuwa sasakan. Ju'u achai Lios intok jiba amemaktukan. Intok machilaata bem joa'utae,

junaka'a, Liojta nok lutu'uriata tua a'
lutu'uriaten. Tua junuentune.

**Yo'owe Jesukrijtota itom ya'ariaka'u
betchi'bo ju'u bemelaka liojta betana
lutu'uria ya'ari (El Nuevo Testamento en
yaqui)**

New Testament in Yaqui (MX:yaq:Yaqui)

copyright © 2003 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Yaqui

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Yaqui [yaq], Mexico

Copyright Information

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Yaqui

© 2003, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Mar 2026 from source files dated 29 Jan 2022

f1151531-f330-51af-8fd4-d13c73020f71